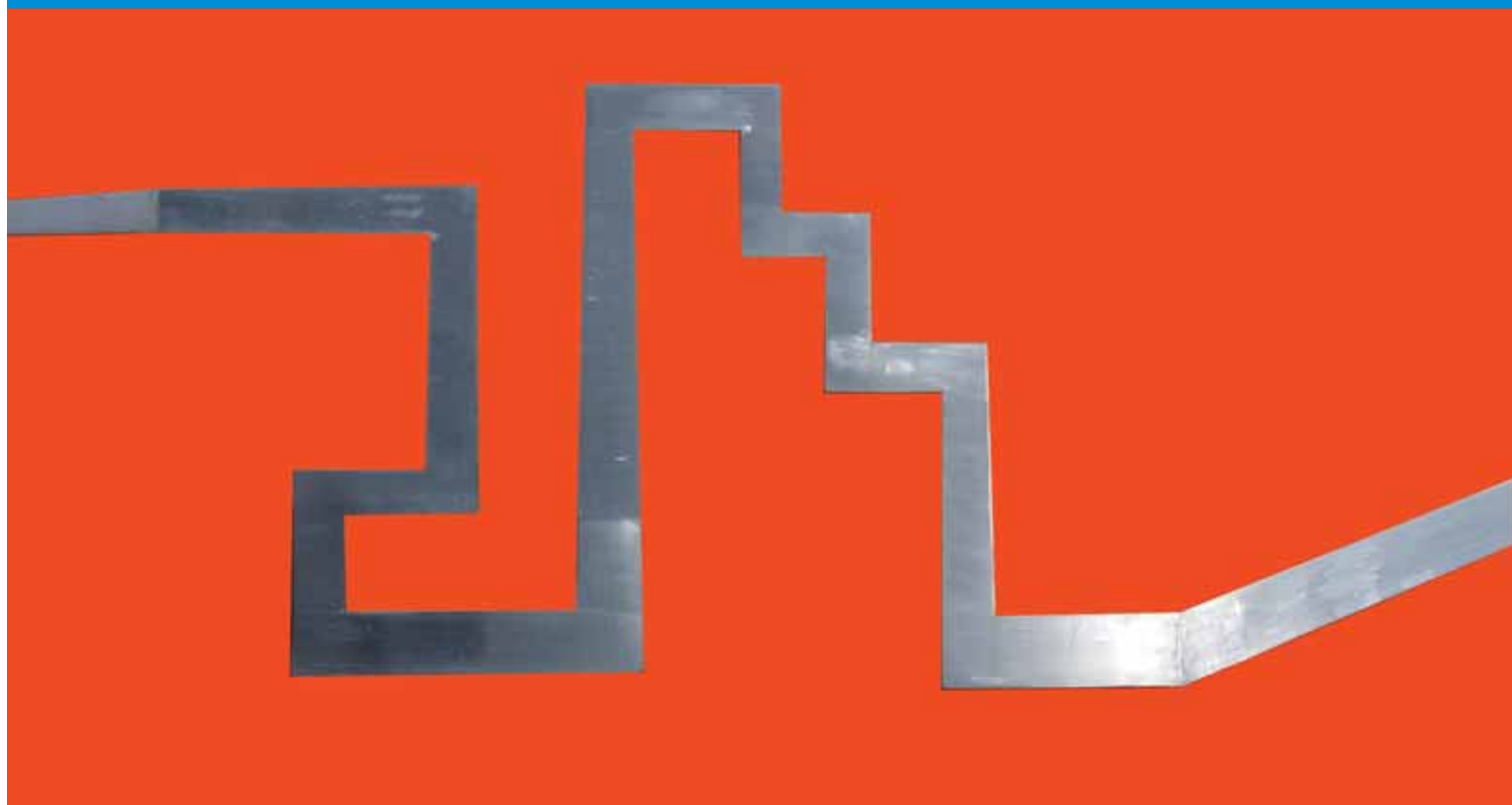

DF Revy

04: Resultater og udfordringer **06:** Creative Commons – en mulighed for en bedre afbalancering mellem bruger og rettighedshaver? **10:** Fokus på forskningsbibliotekerne **12:** Fra fornuftsægteskab til gensidig kærlighed – er det muligt? **14:** ”Men kunst og kamp kræver stadig stål...” **18:** Sharing Good Practice... **20:** Universitetsfusioner, netværk og nye samarbejder... En dag for sent!

DANMARKS FORSKNINGSBIBLIOTEKSFORENING – DF Revy 29. årgang nr. 7, oktober 2006

Redaktion

Naja Porsild (ansvarshavende)
Handelshøjskolens Bibliotek
Fuglesangs Allé 4
8210 Århus V
nap@asb.dk

Redaktionsudvalg

Adrian Price
Danmarks Veterinær- og Jordbrugsbibliotek
ap@kvl.dk

Bente Lope
Aalborg Universitetsbibliotek
bl@aub.aau.dk

Mai Aggerbeck
CVU Vita
ma@cvuvita.dk

Gitte Behrens
Statsbiblioteket
gb@statsbiblioteket.dk

Abonnement 2006

Årsabonnement for ikke medlemmer 400 DKK
plus porto.

Meddelelser om adresseændring og andet, der
vedrører ekspedition af DF Revy, bedes rettet til:
DFs sekretariat

Hanne Dahl
Statsbiblioteket
Universitetsparken
8000 Århus C
Tlf. 8946 2207
Fax 8946 2220
df@statsbiblioteket.dk

DF Revy	Deadline	Udkommer
Nr. 8	01. nov.	uge 49
Nr. 1	13. dec.	uge 4
Nr. 2	24. jan.	uge 10

Manuskripter kan overføres elektronisk som fil til
redaktionens e-mail eller afleveres på diskette (Word)

Annoncepriser 2006

1/1 side: 3500 DKK
1/2 side: 2000 DKK
2-sidet indstik, 4 farver: 3500 DKK

Priserne er excl. moms, foto-, layout- og reproarbejde.
Gentagelsesrabat 15%. Ved indrykning i en hel
årgang gives 25% rabat.

Alle henvendelser vedrørende annoncer bedes
rettet til redaktionen. (Se adresser ovenfor)

Grafisk design og fotos

Hreinn Gudlaugsson
hrg@asb.dk

Tryk

Elbo Grafisk A/S
Oplag: 1100
ISSN 0106-0503
ISSN (online) 1901-1903

04: Resultater og udfordringer

Af Jens Thorhauge

06: Creative Commons – en mulighed for bedre afbalancering mellem bruger og rettighedshaver?

Af Lone Jensen

10: Fokus på forskningsbibliotekerne

Af René Steffensen og Pernille Drost

12: Fra fornuftsægteskab til gensidig kærlighed – er det muligt?

Af Jette Guldborg Petersen

14: ”Men kunst og kamp kræver stadig stål...”

Af Finn Breddam

18 Sharing Good Practice...

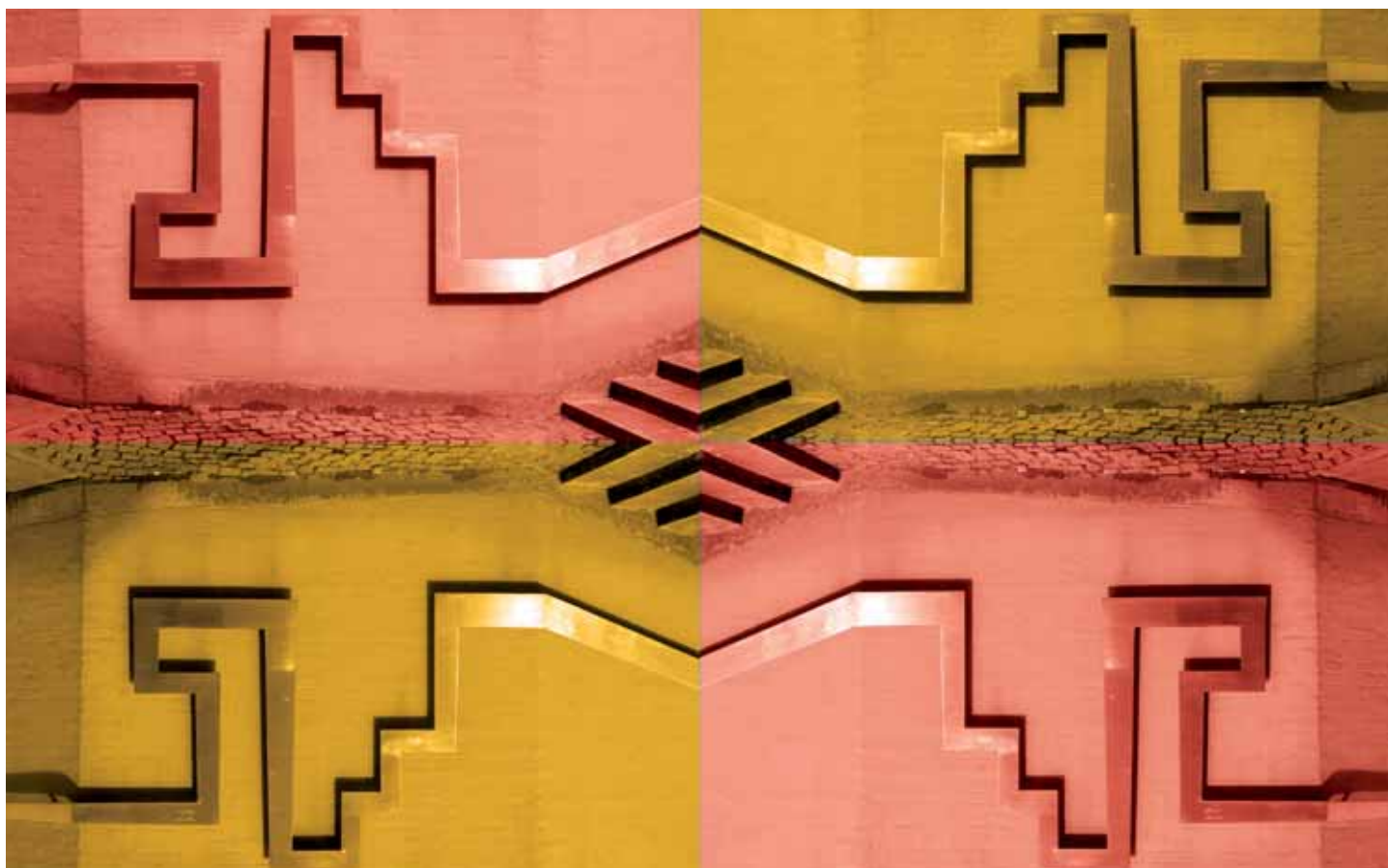
Af Mette B. Grundsøe

20: Universitetsfusioner, netværk og nye samarbejder...

En dag for sent!

Af Rune Tillark

Fra Redaktionen

DFs årsmøde har sat sit tydelige præg på dette nummer af DF Revy. Biblioteksstyrelsens formand, Jens Thorhauge har skrevet sin beretning til glæde for dem, som ikke havde mulighed for at være til stede i Roskilde. Årsmødets tema – fusioner bliver behandlet fra flere synsvinkler, både saglige og faglige. For slet ikke at tale om de studerendes beskrivelse af tilværelsens ulidelige lethed i forskningsbiblioteksverdenen. Og så har den ny hovedbestyrelse konstitueret sig med hver sine ansvarsområder.

Fusionsforløbet, som det beskrives for Malmö högskola, giver et levende indblik i, hvad der venter forude og påstandene om, at fusioner i det offentlige altid er politisk begrundet og funderet, at de sjældent besluttet ud fra ønsker om indholdsmæssig eller kvalitetsmæssig forbedring, kan godt vække stof til efter-

tanke omkring naturlig afgang og udfasning. I Malmö var fusionen affødt af et stort ønske om forbedrede vilkår for hele lokalsamfundet – både uddannelsesmæssigt og kulturelt. Det er essentielt for det meget gennearbejdede og virkningsfulde forløb, der blev iværksat af en handlekraftig ledelse – og sandsynligvis også en af forklaringerne på det vellykkede resultat.

Creative Commons – hvad er det? På den danske Wikipedia står følgende forklaring: "Creative Commons (som betyder "kreativ fælled") er en organisation, hvis mål er at udvide spektret af fri kultur ved at gøre flere kunstneriske værker legalt tilgængelige til deling og modifikation." Målet er dels, at gøre det lettere for forfattere at udøve deres rettigheder på en mere fleksibel måde og dels at udvide det offentlige domæne og give adgang til værker,

som ikke er ophavsretslig beskyttede. Artiklen i dette nummer giver en meget grundig og dybtgående tolkning af begrebet og de muligheder, der tilbydes gennem brugen af denne internationale licensform.

Hvad skal vi med projekt EU, når politikere i medlemslandene gang på gang nægter at forholde sig til EU spørgsmål af frygt for at miste medlemmer? Hvordan beskæftiger vi os som fagfolk med EU-formidling, hvordan får vi videndeling på området og hvordan formidler vi EU-informationer til borgere og brugere? Dette og mange andre problemkomplekser skitseres i artiklen fra "Annual General Meeting for The Europe Direct Information Network" i Helsinki. Artiklen ledsages af mange nyttige links til dokumentation og uddybende læsestof.

Af Jens Thorhauge

Traditionen tro aflagde Biblioteksstyrelsens direktør beretning på DFs årsmøde. Her bringes et kort resumé af beretningen.

Jens Thorhauge
Biblioteksstyrelsens direktør
JTH@bs.dk

Forskningsbibliotekerne har succes

Det går fantastisk godt i Danmarks forskningsbiblioteker. I hvert fald hvis man måler succes på udlånsstatistikken på de 17 største forskningsbiblioteker. Den viser ganske vist et svagt, men stabilt fald i benyttelsen af fastformsmaterialer, men til gengæld en fortsat stærk stigning i benyttelsen af de elektroniske ressourcer. Det samlede udlånstal har i 2005 passeret 10 mio. i disse 17 biblioteker, heraf er knap 7 mio. downloads af primært elektroniske artikler, men også andre e-ressourcer.

Skriften på væggen er tydeligere end nogensinde før: de digitale ressourcer udgør en stadigt større andel af de biblioteksmaterialer brugerne anvender.

Ændret benyttelse og nye rammer

Hvad betyder det for den daglige arbejdsdag på danske forskningsbiblioteker? Umiddelbart betyder det måske ikke særlig meget. En stor del af arbejdet med de digitale ressourcer ligger i Biblioteksstyrelsens Deff-sekretariat og brugerne står selv for transaktionerne. De traditionelle opgaver bliver stadigt færre, men det sker i et tempo, så man knapt registrerer det i dagligdagen.

I Biblioteksstyrelsen er vi opmærksomme på andre ændringer i brugernes biblioteksvaner. Det er først og fremmest de flittige børnebrugere, der kommer betydeligt sjældnere på biblioteket end for 7-8 år siden. Faldet i benyttelsen har et omfang, så kulturminister Brian Mikkelsen har besluttet at nedsætte et udvalg, der skal se på fremtidens biblioteksbetjening af børn: noget må gøres.

De tydelige ændringer i brugernes adfærdsmønstre til fordel for digitale ydelser er en af grundene til at Biblioteksstyrelsen iværksatte et strategiarbejde, som nu har ført til fremlæggel-

sen af en strategi, 'Fra information til viden' der er på vej til at blive udmøntet i handlingsplaner.

Fusionsbølgen og globaliseringen

En anden god grund til at iværksætte dette strategiarbejde er den fusionsbølge, der går hen over Danmark. I første omgang er det de danske kommuners biblioteker, der med strukturreformen fører til fusioner for et flertal af de danske folkebibliotekssystemer. Men også dannelsen af de nye CVU'er og senest de omfattende fusionsplaner for en række universiteter giver anledning til at tænke i nye strategibaner.

En tredje grund til at revidere biblioteksstrategierne er lanceringen af regeringens globaliseringsplaner for Danmark. Vores hovedpointe er her, at bibliotekerne skal understøtte 'vidensstrategien' der skal sikre en styrkelse af dansk forskning, uddannelser og livslang læring. Helt overordnet er vores strategis hovedpointe, at det danske bibliotekssystem skal arbejde endnu tættere sammen. Det enkelte bibliotek skal i realiteten fungere som et servicepunkt i det nationale netværk og infrastruktur. Lokalt skal partnerskaber og services styres af brugerbehov.

Strategien har tre hovedområder. Det ene vedrører den fælles infrastruktur i det samarbejdende biblioteksvæsen. Som indsatsområder har det sømløs arkitektur, fortsat udvikling af platform for adgangsstyring, optimering af netbiblioteker og fagportaler, øget koordinering af indkøb af fysiske og digitale materialer, udvikling af lånesamarbejde og samarbejdet med Google Scholar. En række af disse indsatsområder står allerede højt på dagsordenen. Det andet hovedområde for strategien vedrører folkebibliotekerne, som jeg ikke skal komme ind på her. Det tredje vedrører forskningsbibliotekerne.

Forskningsbibliotekernes udfordringer

Forskningsbibliotekerne står, som alle involverede formodentlig erkender, overfor en række omfattende udfordringer. Det drejer sig om informationsforsyningen og den fortsatte formidling af udenlandsk digitalt indhold, men også et stigende pres for at levere dansk digitalt indhold. Vi imødeser derfor den af forlæggerne annoncerede nye E-bogs-portal med stigende interesse.

E-publicering og udvikling af gode institutionelle arkiver er i hvert fald en vigtig opgave på universitetsbiblioteker og det samme gælder udvikling af e-læring og e-læringsprogrammer. Hvis vi ser på udviklingstendenserne, er det Biblioteksstyrelsens opfattelse, at det er en generel udfordring for forskningsbibliotekerne at integrere biblioteksydelserne i større informations systemer. Vi ser generelt biblioteket som en funktion i universiteternes og de øvrige uddannelsesinstitutioners e-frames.

På det seneste er informationsøgning i større datamængder end bibliotekets katalog også blevet en varm udfordring. Der er flere modeller i spil og forsøget på at skabe en samlet Deff-strategi på dette område med én samlet satsning er slået fejl. Det er ærgerligt.

Et af de områder, der diskuteres heftigt i folkebibliotekerne er fornyelsen af det fysiske biblioteks koncept. Det er også relevant i forskningsbibliotekerne, hvor der er et voksende pres på læsesale og andre arbejdspladser. Det bliver spændende at se, hvordan benyttelsen af CBS's nye bogløse læsesal udvikler sig, - måske er det ét af de bud, der kan udvikles flere steder.

Undersøgelser af bibliotekernes formidling

Selvom man imponeres af benyttelsestallene i biblioteksstatistikken for 2005, skal man ikke forledes til at tro, at alt er optimalt. En usabilitytest

fra 2005 konkluderer, at bibliotekernes hjemmesider ikke er gode nok. Undersøgelsen 'Studerende, Google og biblioteker' fra 2005, viste at de studerende foretrækker Google, nok bruger bibliotek.dk, men kun i ringe omfang kender bibliotekernes fagportaler. Det måske mest alarmerende i denne undersøgelse er dog, at et stort antal studerende slet ikke kender til de elektroniske ydelser, bibliotekerne tilbyder. Man må antage, at den fine brugsstatistik dækker over nogle særdeles flittige benyttere af e-journals m.v.

En af de seneste undersøgelser af brugerne er 'Brugernes forventninger til det hybride bibliotek', en feltundersøgelse udført i Deff-regi af fire universitetsbiblioteker. Feltstudiet omfatter et meget lille antal brugere, 32 i alt, men deres informations- og biblioteksvaner kortlægges grundigt. Studiet opererer med tre typer, modelbrugere: drive-in brugeren, arbejdsbilen og biblioteksentusiasten. Drive-in brugeren afhenter – så hurtigt som muligt bestilt materiale. Arbejdsbilen bruger læsesalen, men ikke andet og kun biblioteksentusiasten, der så afgjort er i mindretal, er bevidst om bibliotekets tilbud. Ingen af brugerne lagde vægt på bibliotekarens rolle som formidler af information og litteratur. Undersøgelsens pointer kom bag på mig, men ikke på de involverede biblioteksfolk. Det undrer mig. Efter min mening bør intet bibliotek acceptere, at kernebrugerne ikke ved, hvad biblioteket har at byde på. Får man den melding, må der arbejdes med bibliotekets formidlings- og kommunikationsstrategi.

Der kan også peges på en række internationale undersøgelser, bl.a. fra OCLC, der viser at der er et potentiale for forbedring i bibliotekernes formidling. Der er ingen, der har fundet sikre metoder til formidling af elektroniske ressourcer, men vi bør arbejde systematisk med opgaven.

Hvad ønsker brugerne?

På et overordnet plan ved vi godt, hvad brugerne ønsker. Groft udtrykt er det: søgninger ligesom i Google og præsentationer ligesom i Amazon. Det vil sige søgning i alt materiale fra ét søgefelt og præsentation med forslag, mere information og mulighed for at klikke videre. Vi har faktisk arbejdet med sådanne idéer i et stykke tid i bibliotekerne. Bl.a. i projektet 'Mit bibliotek', og nu arbejder Statsbiblioteket på Summa, der har nogle af disse elementer og en række andre biblioteker forhandler om at indgå i et projekt med tilsvarende perspektiver, 'Primo' der ligger i Ex-Libris regi.

Det samarbejde mellem Google Scholar og bibliotek.dk, der blev stadfæstet ved årets begyndelse, har nogle af de samme intentioner. Perspektivet i denne aftale var, at Google Scholar skulle inddrage danske biblioteksressourcer

i sine præsentationer, når der blev søgt fra en dansk adresse. Her har det været en skuffelse i første runde, at kun de poster, der i forvejen fandtes i Google Scholar blev præsenteret, men der er nu en fuld spejling af bibliotek.dk, hvis Google Book Search bruges som indgang. Vi overvejer i øjeblikket at spejle 'Den danske Forskningsdatabase', ligesom 'Arkiv for dansk litteratur' kunne være en relevant ressource i en Google-sammenhæng. Strategien er samarbejde med Google, der på dette års ALA-konference havde den største stand og tilsvarende bastant meldte bibliotekssamarbejde ud som strategi.

Problem

Jo bedre faciliteter Google og andre til bibliotekerne grænsende services udvikler, jo mere presses vores ydelser. Det er Biblioteksstyrelsens opfattelse, at institutionel udvikling skal begrænses til fordel for national konsolidering og fælles udvikling. Dette har været et anerkendt mantra i årevis, alligevel bliver vi af og til frustrerede i styrelsen, fordi denne udviklingsstrategi ofte kommer til kort overfor institutionelle særinteresser, jf. det mislykkede forsøg på at skabe en national indsats for 'integrated search'. Men styrelsen har ikke nogen styringsmekanismer eller sanktionsmuligheder, vi har kun gulerødder og ofte ikke nok.

Ser vi på udviklingen i Deff, der jo simpelt hen trækker vores statistiske benyttelsesucces, så er status lidt groft sagt, at Deff har været en kanon-succes i forhold til at udvikle e-indhold og fjernlogin. Og det var da også det primære mål med Deff, da projektet blev søsat i sin tid. Men der har været brugt en del ressourcer på projekter, som ikke har genereret blivende services af virkelig betydning. Det er tankevækkende og en lille smule bekymrende.

DF er derfor med god grund ude med riven i beretningen, der kritiserer Deff for at føre for meget konsensuspolitik. Nogen må slå i bordet eller trække en streg i sandet. Det er ikke første gang sådanne synspunkter føres frem, og som det fremgår, deler jeg dem langt hen ad vejen. Problemet er bare, at vi ikke har beslutningsmyndigheden, derfor er der ikke andre veje end konsensus – og det er somme tider en noget tung vandring.

Deff-struktur

DF er også kritisk overfor programstrukturen i Deff. Programområderne er netop ikke slået bredt igennem, ejerskabet til projekter er forblevet smalt. Det er også en kritik som ikke bare jeg, men også Deffs styregruppe deler, derfor er der en ny programstruktur på vej. Der er defineret tre programområder, Mødet med brugeren,

Arkitektur og middleware, Informationsforsyning – som er nærmere beskrevet på Deffs hjemmeside. Derudover har vi defineret et program for mindre biblioteker, belært af de hidtidige erfaringer og endelig har vi en licensadministration. Der skal udpeges en ny styregruppe i 2007, den kommer til at arbejde med denne struktur.

Andre nye programmer

DF spørger også til, hvad der sker i Knowledge Exchange Office (KEO), som er det samarbejde, der er etableret mellem Deff og større søsterorganisationer: Jisc i England, Surf i Holland og Deutsche Forschungs Gemeinschaft i Tyskland. Formålet med samarbejdet er videndeling og tættere samarbejdsrelationer om udvikling af IKT baseret infrastruktur og services til højere undervisning og forskning. De fire samarbejdende parter har etableret et kontor i Biblioteksstyrelsen, men helt ærligt, så har vi haft betydelige problemer med bemandingen og kørt for halv kraft indtil nu. Men der afholdes i de næste 6 måneder en række konferencer og workshops, nogle åbne - andre med inviterede deltagere. Der er aftalt workshops om Institutional repositories (for eksperter), licensadministration (indkøber workshop), fælles licensindkøb, fastholdelse af projektresultater og om strategiudvikling (topleder møde). Vi håber, der nu kan komme gang i aktiviteterne på et mere stabilt niveau.

Der er også lige søsat et nyt nordisk forskningsbiblioteksprogram. Det har der været arbejdet på siden lukningen af Nordinfo. Det nye program hedder Nordbib. Det er støttet med 10 mio. DDK over fire år fra Nordisk Ministerråd. Programmet har Noron (det nordiske netværk for nationalbiblioteks- og biblioteksstyrelsesdirektører) som styregruppe. Bevilling og sekretariat er placeret i Biblioteksstyrelsen med Hanne Marie Kværndrup som daglig ansvarlig. Resultatmålene er primært knyttet til e-publicering med etablering af en platform og forretningsmodel, til policy-rapporter, e-science og interoperabilitet mellem forskellige systemer. Det har krævet et langt sejt træk at få denne aftale hjem.

Fra det løbende arbejde i Biblioteksstyrelsen kan det nævnes, at vi forhandler med OCLC om dansk deltagelse i WorldCat, at vi underskriver en rammeaftale med CopyDan om digital benyttelse af bogomslag, at den årlige høring om bibliotek.dk's udviklingsplaner finder sted fra 6.-27. november, og at en dansk datamodel for RFID er på vej mod international standard og endelig at vi sammen med Kulturarvsstyrelsen og Rigsarkivet arbejder på XML-schema for dansk metadata udveksling på ABM-området.

Alt i alt små og store bidrag til realiseringen af den vision, der stedse står os for øje: at integrere adgangen til relevant viden så let som muligt i dagligdagen for det størst mulige antal mennesker.

Creative Commons – en mulighed for bedre afbalancering mellem bruger og rettighedshaver?

Af Lone Jensen

En Creative Commons licens giver en forfatter mulighed for at udbyde sit værk i en alternativ licensløsning, der befinder sig på forskellige trin på en skala mellem yderpunkterne "All rights reserved" og "No rights reserved". Derved opnås licensen "Some rights reserved".

Lone Jensen
Projektkonsulent/Bibliotekar
ASB Bibliotek
jen@asb.dk

Ophavsrettens rolle i bibliotekernes kernevirke som formidlere af videnskab og kultur er et debattemne og et spørgsmål, som kræver aktiv stillingtagen i forhold til det praktiske arbejde med brugerne.

Bibliotekerne befinder sig i et felt imellem rettighedshavere på den ene side og brugere på den anden. Det har altid været tilfældet, og bibliotekerne har også en plads i ophavsretslovens § 16, som giver særlige privilegier for tilgængeliggørelse af både trykte og digitale værker.

I udviklingssammenhænge f.eks. DEFF-regi er målet at give brugere en tidssvarende adgang til kvalitetsbaseret information. Tidssvarende i denne sammenhæng er en adgang fra brugerens laptop uafhængigt af tilhørsforhold til institutioner og uafhængigt af, hvor han/hun rent fysisk befinder sig i verden. Det er i stor udstrækning lykkedes at føre biblioteket over i den digitale tidsalder, og det har betydet, at rettighedsspørgsmålet er havnet på bibliotekernes skriveborde med fornyet styrke, da digital information og ophavsret går hånd i hånd – om end ikke altid lige lykkeligt. Hverdagen giver ofte en oplevelse af, at teknologien giver fantastiske muligheder for udnyttelse af digital information. Muligheder som ophavsretten kan synes at spænde ben for. Distribution af ophavsretsbeskyttede værker til undervisningsformål er et af flere eksempler.

Hvordan forholder det sig med det forholdsvis nye begreb Creative Commons (CC)? Kan

det være med til at skabe den større balance mellem bruger og rettighedshaver, som kunne være ønskelig? Er det relevant for forskningsbiblioteket at forholde sig til? Det kan være svært at vurdere ud fra dagspressens dækning af emnet, da der her fokuseres mest på musik- og filmverdenen, hvor den store mediekoncentration ligger. Men ja – CC er væsentlig for forskningsbibliotekerne. Dels fordi det kan være en mulighed for forskere at benytte Creative Commons' licenssystem og dels fordi adgang til de videnskabelige og akademiske tidsskrifter bruges som argumentation for et alternativt licenssystem. Artiklen fortæller generelt om Creative Commons licenssystem og knytter specielt an til forskningsverdenen og den ophavsretlige kontekst.

Creative Commons er nu lanceret i Danmark, og begivenheden blev markeret med et arrangement d. 10. juni 2006 på Politikens Hus i København med Creative Commons' grundlægger professor Lawrence Lessig som keynote speaker. Lawrence Lessig er professor i immaterialret ved Stanford University i Californien og hans forskning fokuserer på, hvordan lovgivning skal styre udveksling af information og ideer i den digitale tidsalder. Han har skrevet flere bøger om emnet og senest er udkommet titlen: *Free culture. How big media uses technology and the law to lock down culture and control creativity*, New York, Penguin Press, 2004. Bogen er blevet rost af kontorchef Peter Schønning fra Kulturmini-

steriets ophavsretskontor som en af de bedste bøger om ophavsretspolitik nogensinde.¹

Hvordan forholder CC sig til ophavsretten?

Lessig siger udtrykkeligt i sin bog 'Free culture', at CC ikke vil konkurrere med ophavsretten, projektet har derimod til hensigt at komplementere den.

Det er ikke CC's mål at bekæmpe forfatterens ret, men derimod at gøre det nemmere for forfattere og skabere af værker at udøve deres rettigheder på en mere fleksibel måde². Det skal derfor betragtes som et tilbud til forfattere at benytte sig af dette licenssystem, som kan anvendes på forskellige niveauer.

Der er heller ikke belæg for at sige, at CC står i modsætning til ophavsretten. Folketingets Udvalg for Videnskab og Teknologi har i juni 2005 stillet Kulturministeren spørgsmålet, om der kan opstå problemer mellem en dansk CC licens og den danske ophavsret. I svaret henvises til Kulturministeriets arbejdsprogram for ophavsretten af 13. maj 2004, hvor det står anført, at: *"Nogle opfatter open source, Creative Commons osv. som en modsætning eller et alternativ til ophavsretten. Det er imidlertid ikke tilfældet. Disse fænomener kan uden problemer fungere og indpasses i det ophavsretlige system. Ophavsretten er jo blot et tilbud til ophavsmanden, en mulig hjælp til selvhjælp; hvis man ønsker det, er det helt i overensstemmelse med ophavsretssystemet at give helt eller delvis*

Det er ikke CC's mål at bekæmpe forfatterens ret, men derimod at gøre det nemmere for forfattere og skabere af værker at udøve deres rettigheder på en mere fleksibel måde

Tanken og ideen med CC er at udvide det offentlige domæne, der indeholder værker, som ikke er beskyttede.

afkald på sine rettigheder, således at brugerne i større grad må kopiere værker, end hvad der følger af loven. Som bekendt er det heller ikke ualmindeligt, at man lægger sit materiale ud på internettet til mere eller mindre fri afbenyttelse ud fra et lønligt håb om at blive lagt mærke til i mediestrømmen. Det er et frit valg, om ophavsmanden ønsker at gøre brug af sine lovfæstede ophavsrettigheder.”³

Tanken og ideen med CC er at udvide det offentlige domæne, der indeholder værker, som ikke er beskyttede. Det drejer sig f.eks. om faktuelle data, ideer, lovstof, offentlige aktstykker, publikationer fra offentlige institutioner og værker, hvor beskyttelsestiden på 70 år efter ophavsmanden død er udløbet. I denne ”mappe” eller ”kasse”, som udgør det offentlige domæne, befinder sig værker, som alle kan udnyttes – enten ved at gøre dem tilgængelige for andre eller ved at viderebearbejde værkerne og på den måde skabe nye værker. Med CC vil Lessig støtte tanken om en bevægelse af forbrugere og indholdsleverandører, som ved udnyttelse af CCs licenssystem udvider det offentlige domæne. Et sådan domæne vil iflg. Lessig fordre deling af indhold og mulighed for i større udstrækning at basere sig på andres indhold. I sidste ende vil det bidrage til øget kreativitet og innovation, og derved bidrage til en forbedret samfundsøkonomi.⁴

Creative Commons – et alternativt licenssystem

Creative Commons er et non-profit foretagende, som er stiftet i 2001 i Massachusetts og har hjemsted hos Lessig på Stanford University.

Creative Commons tilbyder ophavsmænd et licenssystem, hvor man kan afgive hele eller dele af sin eneret i forbindelse med udgivelse af værker på internettet. Eneretten er hjørneste- nen i ophavsretsloven, og enhver, der skaber et værk, har eneret til at råde over sit værk. Dvs. at man har ret til at bestemme, hvordan værket skal gøres tilgængeligt for andre og ret til at bestemme, om andre må bearbejde værket.

Med en Creative Commons licens har man mulighed for at udbyde sit værk under en licensløsning, som ligger på forskellige trin

på en skala mellem yderpunkterne ”All rights reserved” og ”No rights reserved” og derved opnå ”Some rights reserved”, som er CC’s slogan.

I praksis kan man lægge sit værk ud på internettet og samtidig eksplicite, hvilke dele af ens eneret man afgiver ved anvendelse af et af de seks niveauer i licenssystemet. Det gøres meget nemt via hjemmesiden www.creativecommons.dk, hvor licenssystemet er oversat til dansk og tilpasset de ophavsretlige regler, som Danmark er underlagt. Juridisk Institut på Copenhagen Business School har forestået hele arbejdet med lanceringen af CC i Danmark, og instituttet huser under juridisk ledelse af lektor Thomas Riis projektet i Danmark. Thomas Riis går i øvrigt foran og bakker projektet op ved at udgive sin næste lærebog om markedsføringsret ved CC-licens.

Projektet kan sammenlignes med og er også inspireret af andre organisationer, der arbejder for alternativ ophavsret f.eks. Free Software Foundation. Man kan sammenligne CC med Free eller Open Software, hvis licens kaldes General Public Licence (GPL). CC adskiller sig fra GPL ved at give brugeren en valgfrihed med hensyn til licenstype, som man ikke opnår ved brug af GPL.

Som sagt er der forskellige niveauer i licenssystemet, som angiver hvilke rettigheder, der afgives til offentligheden. Nedenfor illustreres forskellige måder at afgive sin ret på. Laveste niveau er: ”Navngivelse”. Brugeren må anvende værket, men forpligtiger sig til at kreditere værket, hvilket også harmonerer med navngivningsretten i ophavsretsloven f.eks. i forbindelse med brug af citater.

Den mest udstrakte afgivelse af rettigheder er: ”Del på samme vilkår”. Brugeren kan ændre, bearbejde eller bygge videre på værket (remix eller recreate) under forudsætning af, at det nye værk distribueres under samme licens. Derudover har man mulighed for at beholde sin ret til kommerciel udnyttelse og ret til at bearbejde og ændre værket.

- **Navngivelse.** Brugeren skal kreditere værket på den måde, der er angivet af rettighedshaveren og licensgiveren
- **Ikke-Kommerciel.** Brugeren må ikke bruge dette værk til kommercielle formål.
- **Ingen Bearbejdelser.** Brugeren må ikke ændre, bearbejde eller bygge videre på dette værk.
- **Del På Samme Vilkår.** Hvis brugeren ændrer, bearbejder eller bygger videre på dette værk, må brugeren kun videresprede det resulterende værk under en identisk licens.

www.creativecommons.dk

Den kommercielle brug er interessant, idet det altid vil dreje sig om brugerens kommercielle udnyttelse af værket og ikke forfatterens eller skaberens. Det betyder, at en CC licens ikke udelukker, at man laver en kontrakt med et forlag om en kommerciel udgivelse på internettet eller som trykt publikation. Lessig har eksempler fra USA på både fiktive og faglitterære bøger, som viser, at salget af den trykte udgave er steget efter, at indholdet er gjort gratis tilgængeligt på internettet. Denne måde at publicere på har fungeret som en bedre spredning af indholdet og i realiteten som reklame for den trykte bog.

Konklusionen er, at distribution af gratis indhold på internettet øger værdien af kommercielt indhold.⁵

Creative Commons licenser udtrykkes i tre forskellige formater:

- The Commons Deed (menneske-læsbar kode) – dvs. en forklaring på, hvad licensen medfører ved hjælp af et logo
- Den Juridiske Tekst (advokat-læsbar kode) er tilpasset den nationale ophavsretslovgivning
- Metadata (maskin-læsbar kode), hvilket gør det muligt for internetsøgemaskiner at søge efter materiale, som er tilgængelig under en bestemt licenstype.

Ved at benytte en CC-licens signalerer man også til omverdenen, at man er interesseret i spredning og synliggørelse af sit arbejde. Derved står man frem med den holdning, at man gerne deler sine værker med andre – blot ens værk bliver krediteret på ordentligt vis.

Man behøver ikke at underskrive et dokument for at få en Creative Commons licens, hvilket på den ene side gør den enkelt at håndtere, men også kræver af forfatteren, at han/hun er velovervejet i sit valg af licens.

Forskningsverdenen her under Science Commons

Der er ikke tvivl om, at Creative Commons kan være et redskab for forskere, der vil sætte deres forskningsartikler i spil enten ved at publicere direkte på nettet eller ved at indgå forlagskontrakter, som sikrer, at de beholder dele af deres eneret. Ved åbningsarrangementet holdt Stina Teilman, Ph.d. fra Københavns Universitet et oplæg om, hvordan hun havde valgt at publicere sin Ph.d.-afhandling på internettet under en Creative Commons-licens ~ navngivning, ikke-kommerciel, ingen bearbejdelse. Dvs. at alle har frihed til at fremstille eksemplarer og gøre værket tilgængeligt for almenheden på de vilkår, som er nævnt ovenfor under navngivelse, ikke-kommerciel, ingen bearbejdelser. Stina Teilmans motivation for at vælge en CC-licens var et ønske om, at hendes afhandling skulle være synlig og ”ikke blot havne i en støvet biblioteksreol”. Derudover vurderer hun, at publicering på internettet vil give flere citater og anerkendelse og respekt for værket.

Det er interessante betragtninger fra en ung forsker, som tillægger det stor betydning, at hendes arbejde spredtes til en bred kreds.

Science Commons er et nystartet forskningsprojekt under Creative Commons, som har tre fokusområder: Publicering (Scholar Copyright Project), Licensering (Biology materials transfer project) og Data (Neurocommons).

Projektet skal bl.a. ses i konteksten af krisen inden for den videnskabelige publicering, og som et af flere projekter, der kan være med til at ændre den nuværende situation, hvor forfatteres afgivelse af eksklusive rettigheder til forlag er en barriere for Open Access initiativer.

Scholar's Copyright Project tilbyder forfattere *OpenAccess-Creative Commons 1.0* Addendum, som kan fungere som tilføjelser til forlagskontrakter, og som har til formål at sikre forfattere forsat ret til at anvende værker i forbindelse med undervisning, konferencepræsentationer, forskningsarbejde og andre professionelle aktiviteter.

I dette arbejde samarbejder projektet med SPARC (Scholarly Publishing and Academic Resources Coalition) og er inspireret af

SPARC Author Addendum. Det er annonceret, at de to organisationer i løbet af dette efterår i samarbejde vil etablere et webbaseret værktøj til udarbejdelse af disse tilføjelser til forlagskontrakter.

Udfordringen for forskningspubliceringen er at koble Creative Commons sammen med Open Access initiativet og på den måde inddrage forskerne i processen, og bibliotekerne kan udnytte den tætte forskerkontakt og spille en aktiv rolle i denne proces.⁶

Kritikpunkter fra ophavsretsverdenen

For bibliotekerne som samarbejdspartnere til forfattere og andre rettighedshavere er det vigtigt at være bekendt med projektet Creative Commons og følge det tæt, da det er svært at spå om, hvordan det vil udvikle sig i fremtiden. Samtidigt kan det være en god hjælp at vide, hvor svaghederne ligger rent ophavsretsligt, da det bl.a. er den kontekst, Creative Commons agerer i.

Peter Schønning har den indvending imod Lessigs bog, at den er meget amerikansk, og at den på ingen måde tager højde for den nordiske og europæiske lovgivning. Denne adskiller sig på flere punkter fra den amerikanske, bl.a. har vi en citatret i Norden. Ydermere mener Schønning, at det er et mantra i ophavsretten, at ophavsmanden har ret til at bestemme over bearbejdelser og genbrug, som Lessig angriber som en kulturbegrænsning i forhold til den frie kultur, hvor man kan remixe og videreanvende værker.⁷ Ifølge professor Jan Rosén skal man være forsigtig, når man bruger ord som remixe og sharing og rette opmærksomheden på en skarp skelnen til plagiatet, som altid har været ilde set. Professor Jan Rosén anfægter også Lessigs brug af ordet ”information”, som dækker over oplysninger, som ikke er ophavsretsligt beskyttede som f.eks. fakta, dataoversigter, individuelle meninger. Jan Rosén betragter CC som en alternativ distributionsmodel for beskyttede værker, som ikke vil kunne finde købere på et kommercielt marked. Der er derfor ikke tale om noget paradigmeskift, men til CC's ros er det lykkedes at skabe et organiseret forum for ophavsmænd, som gerne vil bidrage med ”byggesten til en dynamisk informationsbyggeplads.”⁸

Konklusion

Selvom der øjensynligt ikke er tale om en nyskabelse inden for ophavsretten, idet forfattere altid har kunnet afgive hele eller dele af deres ophavsret, er CC en ramme for, hvordan man nemt kan håndtere sine rettigheder ved

publicering på internettet. Det er med andre ord en let tilgængelig formidling af, hvad der for de fleste er svært stof. Ved at benytte en CC-licens signalerer man også til omverdenen, at man er interesseret i spredning og synliggørelse af sit arbejde. Derved står man frem med den holdning, at man gerne deler sine værker med andre – blot ens værk bliver krediteret på ordentligt vis. For bibliotekerne kan CC give et udgangspunkt for en nødvendig dialog med forskere om håndtering af rettigheder f.eks. i forbindelse med Open Access. Åbningsarrangementet på Politikens Hus gav indtryk af, at det kan være attraktivt for forfattere på universiteter at benytte sig af denne licensform, og derfor skal vi som biblioteker være klar til at formidle den mulighed.

Noter

- 1 Schønning, 2005, s.216
- 2 Lessig, 2004, s.286
- 3 Kulturministeriet, 2004, s.11-12
- 4 Lessig, 2004, s.284
- 5 Lessig, 2004, s.285
- 6 Ariadne, 2005
- 7 Schønning, 2005, s.217
- 8 Rosén, 2006, s.17-18

Literatur

www.creativecommons.dk
www.creativecommons.org
www.lessig.org

Ariadne, 2005, nr. 45. Hoorn, Esther: Repositories, *Copyright and Creative Commons for Scholarly Communication*. Set d. 4.10.2006 www.ariadne.ac.uk/issue45/hoorn/

Hoorn, Esther and Maurits van der Graff (2005) *Towards good practices of copyright in Open Access Journals. A study among authors of articles in Open Access Journals*. Pleiade Management & Consultancy. Set d. 4.10.2006 www.surf.nl/en/publicaties/index2.php?oid=50

Kulturministeriets arbejdsprogram for ophavsretten, 2004. Set d. 4.10.2006 www.kum.dk/sw12778.asp
Lessig, Lawrence (2004). *Free culture. How big media uses technology and the law to lock down culture and control creativity*. Penguin Press

Rosén, Jan. *Immateriellrätten i informationssamhället. North-South, Open Source och Creative Commons en vägande kritik mot ensamrätten?* 37. Nordiska Juristmötet i Reykjavik d.19. august 2005. Nordisk Immateriellt Rättsskydd, 1/2006 s. 2-22
Schønning, Peter (2005)

Anmeldelse. Lawrence Lessig: *Free Culture. How big media uses technology and the law to lock down culture and control creativity*, The Penguin Press, New York 2004, xvi + 345 sider (ISBN 1-59420-006-8). I: Nordisk Immateriellt Rättsskydd, 2/2005 s. 216-219

Hvor du end er...

EBSCO kan hjælpe dig!

Der er ikke noget, der er vigtigere for EBSCO end at kunne tilbyde kvalitativ og personlig service. Derfor findes der lokale repræsentanter stationeret i de nordiske lande - rustede til at hjælpe Jer med alle de udfordringer i står overfor i dagens informationsamfund.

Takket være et pålideligt og globalt netværk kan din lokale EBSCO-repræsentant tilbyde de mest avancerede elektroniske tjenester, samt sikre at de bedste tilbud fra forlagene kommer Jer til gode.

Med vores ekspertise kan vi hjælpe Jer.
Kontakt din lokale EBSCO-repræsentant i dag:
Brian Greve; tlf: +45 3116 1550, e-mail: bgreve@ebSCO.com

www.ebsco.com
CUSTOMERFOCUSED**CONTENT**DRIVEN

EBSCO
INFORMATION SERVICES

Fokus på forskningsbibliotekerne

Af René Steffensen og Pernille Drost

Halvejs gennem DF og Bibliotekarforbundets projekt om at gøre fælles sag og synliggøre forskningsbibliotekerne i medier, overfor beslutningstagere og kommende medarbejdere er erfaringer gjort. Det er historien om, at markedsføring af forskningsbibliotekerne er mulig, at den koster – især i tid og så er det måske også historien om, hvordan Jyllandspostens lederskribent skal tage sig lidt bedre tid næste gang.

René Steffensen
CBS Bibliotek
rs.lib@cbs.dk

Pernille Drost
Bibliotekarforbundet
PD@bf.dk

Da DF og BF i 2004 lidt tørt måtte konstatere, at forskningsbibliotekerne igen havde været igennem nogle hårde år med økonomiske udfordringer, besluttede hovedbestyrelserne at skabe løbende og positiv fokus på sektoren. Der blev derfor nedsat en arbejdsgruppe, som skulle se nærmere på mulighederne for at arbejde seriøst med at synliggøre forskningsbibliotekerne.

Medlemmerne af arbejdsgruppen var naturligt nok biblioteksprofessionelle. De var alle villige til at yde en indsats i et projekt, som det fra starten var erkendt ville blive svært – bl.a. fordi der ikke var lagt op til at etablere et egentligt reklamebudget eller tilknytte eksperter.

Den manglende erfaring betød, at projektgruppen fik en svær start og måtte afprøve forskellige tanker og ideer, inden et egentligt program og handlingsplan blev besluttet. Så efter at have været højtflyvende i tanker og ideer, blev det pragmatisk handling som kendetegnede det idékatalog, der blev præsenteret og godkendt af DF og BF ved årsskiftet 2004/2005.

Handlingsplanen, som udspringer af idékataloget, opstiller 3 delprojekter. Af dem handler det første om at følge medierne og etablere kontakt til de mest interesserede journalister for at fodre dem med forskningsbiblioteks-

vinkler på aktuelle emner eller måske en gratis invitation til relevante arrangementer.

Det andet projekt har arbejdet med at identificere ca. 800 eksterne og interne beslutningstagere, f.eks. universitetsbestyrelser, relevante folketingsmedlemmer og beslutningstagere, som via direct mail (af den frankerede slags) bliver orienteret om aktuelle emner. Brevens primære opgave var at skabe positiv opmærksomhed om forskningsbibliotekerne, sekundært at påvirke beslutningstagerne i konkrete sager.

Det sidste projekt har koncentreret sig om at gøre forskningsbibliotekerne til en attraktiv arbejdsplads for kommende medarbejdere og dette er sket ved at gøre en ekstra indsats i forbindelse med Danmarks Biblioteksskoles erhvervsdag 2006, ved at gennemføre en stor idékonkurrence for DB-studerende, samt ved at tilbyde fripladser til studerende ved DF og BFs arrangementer.

Spaltepladsen er ikke til at beskrive alle indsatser eller resultater. Men et eksempel på at der er en nytteværdi, vidner følgende historie om. Da *"Viden er guld værd – alt for meget guld"* blev trykt i Politiken den 23. oktober 2005, besluttede arbejdsgruppen at kontakte 8 navngivne journalister via mail på forskellige landsdækkende dagblade for at gøre dem opmærksom på historien. En historie om at universiteternes forskning foræres væk til for-

lagene, hvorefter forskningsbibliotekerne skal købe det tilbage igen i dyre domme. 2 journalister viste interesse, men kun én avis valgte at skrive historien, Jyllandsposten i sektionen, JP København den 10. december 2005: *"Forskning foræres væk"*. Nyheden blev sakset af DR Tekst-TV, TV2 Tekst-TV og DR Nyheder / Indland (www.dr.dk). JP Københavns artikel blev endvidere bragt i en lidt kortere version i Fyens Stiftstidende under titlen *"Forskningsresultater foræres væk"* (11.12.05) og 2 dage senere bragte Jyllandsposten en leder om sagen *"Uholdbart monopol"* (13.12.05).

Efter at have set historien i JP København skrev et redaktionsmedlem på CBS' universitetsavis en længere feature med 3 artikler om problemstillingen den 1. marts 2006. Historien blev her fanget op af TV2 Nyhederne, Magisterbladet og Civiløkonomen som alle tog kontakt, men kun Magisterbladet fulgte op med en artikel den 17. marts 2006 *"Unødvendigt at forære forskningsretten væk"*. Herefter døde interessen for historien øjensynligt ud.

Forløbet viser, at det er muligt at få en forskningsbibliotekshistorie med en interessant vinkling ud i medierne. At historien får sit eget liv og turnerer rundt i mediebilledet, men også at arbejdet, som er involveret i et sådant projekt, er ganske stort og at det formentlig ikke på lang sigt kan baseres på frivillig

Forløbet viser, at det er muligt at få en forskningsbibliotekshistorie med en interessant vinkling ud i medierne.

arbejdskraft. Ingen af journalisterne havde tid til at sætte sig grundigt ind i historien, hvilket medførte et stort arbejde for arbejdsgruppen i form af briefinger, fremskafning af fakta om sagen o.l. Alligevel blev dele af historien fejlbehæftet pga. korte deadlines med manglende mulighed for at rette fejl. Læser man f.eks. Jyllandspostens misforståede leder om emnet, som stadig findes på nettet, finder man hurtigt ud af, at selv lederskribenter ikke gør deres arbejde grundigt nok.

Arbejdsgruppen arbejder nu videre med delprojekterne frem til 2007, hvorefter en endelig rapport skal give DF og BF et beslutningsgrundlag til at afgøre, om projektet skal fortsætte, raffineres eller måske nedlægges. Man kunne håbe, at arbejdet viser sig at have været så meningsfuldt og nødvendigt, at det fører til at DF finder anledning til at varetage en egentlig medie- og lobbyfunktion for forskningsbibliotekerne. BF og DFs klare hensigter

med at være eksistensberettigede interesseorganisationer gør en sådan tanke relevant at overveje, men som alle kan gætte, ikke enhver drøm opfyldes sådan lige med ét og i hvert fald sjældent uden hårdt arbejde.

DF og BF's "Fokus på forskningsbibliotekerne" har oktober 2006 udgivet midtvejsrapport. Den kan downloades fra DFs hjemmeside: www.dfd.dk.

**René Steffensen er medlem af DFs bestyrelse
Pernille Drost er formand for BF**

Man kunne håbe, at arbejdet viser sig at have været så meningsfuldt og nødvendigt, at det fører til at DF finder anledning til at varetage en egentlig medie- og lobbyfunktion for forskningsbibliotekerne.

HANDLINGSPLAN for at synliggøre forskningsbibliotekerne i medierne

1 At følge medierne og etablere kontakt til de mest interesserede journalister for at fodre dem med forskningsbiblioteks-vinkler på aktuelle emner.

2 At identificere ca. 800 eksterne og interne beslutningstagere, f.eks. universitetsbestyrelser, relevante folketingsmedlemmer og beslutningstagere, som via direct mail (af den frankerede slags) bliver orienteret om aktuelle emner.

3 At gøre forskningsbibliotekerne til en attraktiv arbejdsplads for kommende medarbejdere.

Fra fornuftsægteskab til gensidig kærlighed – er det muligt?

Fusionen Malmö högskola og bibliotekerne

Af Jette Guldborg Petersen

Malmö högskola og dens historie er uløseligt forbundet med byen Malmö, måske i endnu større udstrækning end så mange andre højskolor og universiteter. Det var nemlig en række lokale kræfter med kommunalbestyrelsen i spidsen, som tilbage i 1995 tog initiativet og henvendte sig til den svenske regering med en anmodning om at etablere en højere læreanstalt i byen.

Jette Guldborg Petersen
Bibliotekschef Malmö högskola
Bibliotek och IT
jette.guldborg@bit.mah.se

Mange af de store industrier blev lukket i begyndelsen af 1990'erne og byen stod med meget alvorlige sociale og økonomiske problemer. Malmö havde den lidet attråværdige rekord at være byen med Sveriges højeste arbejdsløshed, flest borgere på socialhjælp, et meget lavt uddannelsesniveau, samt 30 % indbyggere med anden etnisk baggrund end svensk. Den svenske rigsdag besluttede i efteråret 1996 at etablere en högskola i Malmö, og allerede i efteråret 1997 startede de første uddannelser.

For at realisere ideerne om en højere læreanstalt i Malmö tog man Odontologisk Fakultet og Lärarhögskolan fra Lunds Universitet. Begge institutioner var og er – hver på deres felt, velrenommerede og anerkendte både nationalt og internationalt. Desuden lagde man de kommunalt drevne sygeplejerske- og laborantuddannelser ind i den nye Malmö högskola. En del af Lunds Tekniska högskola blev også indlemmet, og sidst men ikke mindst dannede man to nye fakulteter, nemlig Konst, Kultur och Kommunikation (K3) samt Internationell Migration och Etniska Relationer (IMER). Siden starten er Malmö högskola vokset til nu 21.000 studenter, hvilket placerer högskolan som Sveriges ottendestørste læreanstalt. Der er cirka 1300 ansatte.

Her næsten 10 år efter starten ser mange ting betydeligt lysere ud i byen Malmö. Högskolan er en naturlig samarbejdspartner for byens forskellige offentlige og private aktører. Andelen af unge i byen med en eftergymnasial

uddannelse er fordoblet i perioden, så man kan i allerhøjeste grad sige, at Malmö högskola har bidraget til byens positive udvikling. Indbyggertallet er vokset og Malmö er hot. Projekter som Øresundsbroen og Citytunnelen er med til at give optimisme og tro på fremtiden, og byen er på få år gået fra at være en udpræget industriby til en kundskabs- og kulturby.

Fusionen Malmö högskola – og konsekvensen for bibliotekerne

En fusion som skitseret ovenfor har i sagens natur store konsekvenser for bibliotekerne på de institutioner, som indgår i fusionen.

De institutioner, som indgik i Malmö högskola, havde på fusionstidspunktet hver sit bibliotek: Mediateket (Lärarhögskolan), Södervärn (de kommunale sundhedsuddannelser), Odontologisk (Tandvårdshögskolan) samt Lunds Tekniska Högskolas bibliotek i Malmö. Desuden etableredes et helt nyt bibliotek med de to nye fakulteter som primær målgruppe.

Fra starten var der medvind og gode forudsætninger for biblioteksvirksomheden ved högskolan. Der var penge til materialer, indretning, udstyr og ikke mindst personale. Og desuden en smittende entusiasme og et stort engagement. Man fik i noget nær rekordtid opbygget et nyt, velfungerende bibliotek, som hurtigt blev et mødested og mange studerendes foretrukne tilholdssted. Malmö högskola og dermed også biblioteksvirksomheden fortsatte med en nærmest eksplosiv vækst i årene efter etableringen.

Denne meget intensive periode for Malmö högskola betød, at al fokus var på at følge med og opbygge en biblioteksvirksomhed, som kunne modsvare högskolans volumen og brugernes stigende krav og forventninger til et moderne bibliotek.

Allerede i 2002 vidste vi, at de to største biblioteker skulle fusionere fysisk 3 år senere, så der var relativt god tid til at gå i dybden med "Vi- og de-kulturen", ordvalget, retorikken, centraliseringen/decentraliseringen, reglerne og ressourcfordelingen. Samtidig var det vigtigt i bestræbelserne på at udvikle én högskola – ét bibliotek, at vi ikke begrænsede arbejdet til de to biblioteker, men havde alle 5 biblioteker på högskolan med i arbejdet.

Milepæle

Et langsigtet arbejde blev sat i gang, og i løbet af perioden 2002-2005 nåede vi følgende milepæle:

- Fælles telefonpolicy siden 2002
- "Att möta kunder" – fælles kursus for alt bibliotekspersonale siden efteråret 2002
- Fælles låneregler januar 2003
- Policy för kundbemötande siden maj 2003
- Kursus i kundbemötande for alle studentermedhjælpere siden efteråret 2003
- Fælles styrelse 2003 (Bibliotek- og IT-nämnd)
- Fælles mål og vision 2004
- Ny organisation 2005
- Fælles værdisæt 2005

Fusioner i det offentlige er altid politisk begrundet og funderet, og det er meget sjældent, at fusioner besluttet ud fra ønsket om en indholdsmæssig eller kvalitetsmæssig forbedring.

Et fælles udgangspunkt

Man kan få helt sved på panden af sådan en lang liste, og det er ikke givet, at man i alle fusioner har behov for at gennemføre det hele. Alfa og omega for en vellykket fusion er at sørge for at få et solidt fælles udgangspunkt for den fælles virksomhed, som følger af fusionen.

Et godt sted at starte er at formulere en fælles vision og korte, enkle mål, som enhver kan forstå og huske. Den enkelte medarbejder skal umiddelbart kunne finde sig selv og sit eget arbejde i de overordnede målsætninger. Og vision og mål skal selvfølgelig ikke stikke af i forhold til universitetets/høgskolans overordnede målsætning.

Professionalisering af relationen til brugerne

Kurset "*Att möta kunder*" har været af stor betydning for at finde fælles fodslag. Alle biblioteksmedarbejdere har været på dette 3-dages kursus, og det har givet os en platform at stå på, når vi diskuterer, hvordan vi håndterer forskellige situationer og problemstillinger i det daglige. Kort sagt sigter kurset på at professionalisere biblioteksmedarbejderens relationer til brugerne af bibliotekets tjenester, og det består af kommunikationsteori og -metode, samtalemodeller, analyse og feedback på samtaler. Kurset er efterfølgende solgt til flere svenske folkebiblioteker, ligesom medarbejdere på mange af Sydsveriges forskningsbiblioteker har købt pladser på vores ordinære kurser. Æn- og todages skræddersyede varianter har også set dagens lys, og seneste skud på stammen er KB/KUP i København, som i november 2006 sender 15 medarbejdere af sted på kurset.

Fælles regler

Fælles regelsæt er et andet "must" i en fusion. Har man et bibliotek, som fysisk er spredt på flere forskellige geografiske lokaliteter, er det jo af hensyn til brugerne ikke helt ligegyldigt hvilke regler, der gælder og at de regler, der findes, tolkes nogenlunde ens på de forskellige biblioteker. Også her er det vigtigt at huske, at processen hen imod fælles regler er mindst lige så vigtig som det, der ender med at stå på papiret. Alle argumenter må op på bordet, og det resultat man ender med, skal være et som alle medarbejdere har været delagtige i, forstår og accepterer, som havde de skrevet det selv.

Ny organisation

Parallelt med bestræbelserne på at få biblioteksvirksomheden til at fremstå som en helhed havde vi en ny struktur for hele 'Bibliotek och IT' på vej. I parentes bemærket er Bibliotek og IT i samme organisation på Malmö høgskola. Med baggrund i den eksplosive vækst høgskolan havde været igennem, var tiden inde til at se på en ny organisation for Bibliotek och IT, som hidtil var vokset nærmest ved knopskydning. Resultatet af dette arbejde blev

en matrixorganisation, med tyngdepunktet på 7 funktioner med tilhørende tværgående teams. Ledelsen udgøres af bibliotekschefen, der har høgskolans it-chef som stedfortræder. Denne nye matrixorganisation trådte i kraft nærmest samtidig med flytningen til det nye bibliotek.

Værdierne

Noget af det seneste vi har gennemført er en diskussion om værdier. I en proces, der strakte sig over 3-4 måneder, nåede vi sammen frem til dels 6 nøgleord, som kendetegner os, dels et antal begreber, som skal gælde for det kollegiale møde og dels en række ord, som beskriver forventningerne til arbejdspladsen. Denne diskussion var helt nødvendigt og blev af medarbejderne oplevet som modig, positiv og givende. Man gav udtryk for, at det var rart at få sat ord på omgangsformerne mellem kolleger. Igen er det her vigtigt at understrege, at processen er mindst lige så vigtigt som resultatet. Ordene, som står på papiret, skal være et resultat af en åben og imødekommende dialog mellem kolleger.

Fysisk fusion af de to største biblioteker

Vi havde nogle mål for, hvad vi ville opnå inden flytningen i 2005, hvor de to største biblioteker fysisk flyttede ind i det, der nu hedder Orkanenbiblioteket. Vi ville opnå én sammensmeltet personalegruppe, som ikke identificerede sig med det bibliotek, de kom fra, og vi ville lære hinanden og hinandens brugere at kende. Derudover ville vi selvfølgelig løse alle de praktiske problemer, såsom opstilling af den fysiske bogsamling, håndtering af reservationer, hjemkaldelser... etc., kort sagt alt det der handler om fælles rutiner i hverdagen. Og så ville vi frem for alt afmystificere og afdramatisere selve flytningen og skabe ro.

Hvordan?

Vi igangsatte et systematisk, obligatorisk jobbytte allerede halvandet år før flytningen. Det er nok den enkeltaktivitet, som har givet alermest i hele processen. Det lykkedes virkelig at få udryddet myterne og historierne om "de andre", fordi alle på egen krop prøvede at være hos hinanden og opdagede, at der som regel var gode grunde til tingenes tilstand. Ligeledes var det meget lærerigt for alle at opleve, at der er og var forskel på vores brugere og deres behov. Vi etablerede selvfølgelig også en række arbejdsgrupper, som arbejdede med at harmonisere alle de praktiske rutiner i hverdagen samt bemanningen. Dette var et stort arbejde og absolut det mest smertefrie.

En vellykket fusion

I punktform kan man sammenfatte de vigtigste forudsætninger for en vellykket fusion således:

- Man kan aldrig komme for tidligt i gang med planlægningen. Skulle det ske at fusionen alligevel ikke bliver til noget eller bliver an-

derledes end, man havde tænkt sig, ja så sker der ikke andet end at man har lært hinanden lidt bedre at kende, og at alle forhåbentlig har fået udvidet deres horisont.

- Undgå vi og de-kulturen. Arbejd med værdier.
- Jobbytte
- Centralisering/decentralisering. Tænk nøje over, hvordan medarbejdere er placeret rent fysisk. I Malmø har vi f.eks. spredt cheferne. Det er ikke givet, at dette passer alle steder, det vigtige her er, at man tænker sig rigtig godt om, når man bestemmer, hvem der skal sidde hvor og hvorfor.
- Ordvalget er vigtigt. Undlad ord, der indikerer at nogen er vigtigere end andre. Undlad ord som hovedbibliotek, filial, centralbibliotek etc. Brug i stedet neutrale ord som fakultetsbibliotek, områdebibliotek. I en vellykket fusion er alle lige vigtige og ligeværdige, og det er gift for projektet, hvis nogen føler sig mere eller mindre værd end andre.
- Information og delagtighed er også to vigtige begreber. Der er en hunger efter information, når fusionstanker og gennemførelsen af dem står på. Man kan ikke informere nok, og et godt råd er hellere at informere for meget end for lidt og hellere for tidligt end for sent.

Fusionens faser

Som medarbejder gennemlever man flere faser i forbindelse med en fusion

- Først er man frustreret/irriteret/vred eller glad og euforisk
- Dernæst kommer kaos og usikkerhed
- Efterfulgt af træthed
- Så en rekreationsperiode
- Og til slut hverdagen

Alle er ikke i samme fase samtidig. Og man er ikke lige længe i hver fase.

Til eftertanke

Det er vigtigt i disse fusionstider at holde hovedet koldt og tingene adskilte. Fusioner i det offentlige er altid politisk begrundet og funderet, og det er meget sjældent, at fusioner besluttet ud fra ønsket om en indholdsmæssig eller kvalitetsmæssig forbedring. Det er ofte det, der bliver sagt, således også i den højaktuelle danske universitetsfusion. Skal man som medarbejder overleve en fusion så brug energien på det, der er muligt at få indflydelse på, nemlig vision, mål, værdisæt, omgangsformer, regler og rutiner, ja alle de elementer, der har direkte betydning for klimaet og resultaterne på arbejdspladsen.

Giv mig sindsro til at acceptere,
Hvad jeg ikke kan ændre,
Mod til at ændre det, jeg kan,
Og visdom til at se forskellen!
(Marcus Aurelius, 150 e.Kr.)

”Men kunst og kamp kræver stadig stå....”

Af Finn Breddam

Den mangetydige gamle sang om den unge blonde pige løfter sig mod loftet i et conferencecenter i Roskilde. Overraskende, fyndigt og frejdigt, ingen falske toner og ingen der trækker tempoet ned. Er det sådan de er, de der forskningsbibliotekarer?

Finn Breddam
Biblioteks- og
informationsvidenskabsstuderende
finn.breddam@vip.cybercity.dk

DFs hovedbestyrelse, har bedt os om at skrive lidt af hvert, ”hvordan ser vi og vores årsmøde ud udefra”, set fra den studerende ungdom, noget i den retning. Et nyt spejl måske, en ekstern refleksion, – nu er et spejl jo mere reflektivt end analytisk, men det analytiske var der vel også nok af på årsmødet. Humor er i hvert fald tilladt, siger redaktøren af DF Revy.

At de to unge studerende så har en gennemsnitsalder på 46, er måske bare endnu et eksempel på den senmoderne afdifferentiering af alting? I hvert fald en manifestation af ideen om livslang læring. Og vi lærte også noget på årsmødet.

Undertegnede nåede i alt otte kompakte, informative, debatskabende, væsentlige, velformidlede indlæg – jeg missede Claus Vesterager Pedersens og Jens Thorhauges indledende beretninger, men de otte kom hele vejen rundt om årets tema: ”Fusion, struktur, samarbejde” – som naturligvis primært fokuserede på den rumlende universitetsfusionsproces.

Generelt var niveauet højere, end jeg er vant til på Biblioteksskolen: man kender sit publikum og ved, hvad de kan kapere, man ved at situationen er alvorlig og uklar og lige på vippen. Og samtidig var der naturligvis også en indforståethed i debatten, man markerer sine positioner samtidig med, at man deltager for at søge forståelse og løsninger.

Naturligvis også mindre teori- og modelbaseret end på min kære skole – den teoretiske ballast er fordøjet og gemt i de enkelte begreber, her fokuseres på løsninger og handlingsanvisninger. Oplægget fra det private erhvervsliv er interessant nok det tætteste, vi kommer på skolens modeller for fx forandring, fusion, identitet, motivation etc. Det kommer fra fusionseksperter Ole Steen Andersen, der i øvrigt både trækker på en solid praksiserfaring og samtidig kan få os til at grine befriende ad den ærede forrige taler, vicedirektøren fra ministeriet. ”Han er vist nok psykolog”, er der en der hvisker. Vi får med, at det her naturligvis vil koste tårer, som man skal være parat til at tage imod! Jojo, det skal man da også kunne – samtidig med at vi får indskærpet at gå efter de handlemuligheder, der kan frigøre konstruktiv energi.

Frigørelse – eller i hvert fald mobilisering – er måske også et nøgleord mht. viden, helt generelt. Rene Bugge Bertramsen fra Styrelsen fremhævede som en hovedlinje i processen siden Globaliseringsrådet eller tidligere, at ”viden skal blive til uddannelse!” Den skal ikke bare ligge dér på hylden.

Poul Holm, den nye rektor for det ikke-fusionsramte RUC, talte om en intern reorganisering baseret på en tanke om konvergerende vidensformer, der forkaster den gamle fakultetstænkning. Det lød overbevisende. Samtidig

agiterede han for at komme fra viden til kreativ brug af viden, og han var den, der talte klarest om behovet for biblioteket/-aren som en proaktiv kraft, der reaktiverer ”død” (utilgængelig) viden og bringer nye metoder ind i forskningen. Ingen spørgsmål om ytringsfrihed eller forskningsfrihed.

(Næsten samtidig – tro det eller lad være – brummer en mail fra RUC diskret i min lomme: desværre, stillingen besat til anden side. Nåja, en studentermedhjælper på 47, det er måske også lige at spænde buen mht krav om forandringsparathed...)

Bortset fra denne tråd, om mobilisering af viden, var der mange emner, der næsten ikke kom i spil. Som ”observatør” kiggede jeg jo efter meget andet end fusions-temaet: professionsetos og faglighed generelt, bruger-/kunde-begrebet, læring/undervisning/informationskompetence, og meget andet som stod i skyggen af temaet. Flere gange strejfede vi spørgsmålet om lokal identitet i fusionsprocessen som barriere eller som kvalitet, der kan gå tabt – det undrede mig at deltagerne talte så lidt om det. Måske er man allerede så omstillingsparat, at man bare klammer sig til fremtiden?

På den anden side var der jo, blandt de meget konkrete/skarpe/konstruktive spørgsmål og debatindlæg, ikke antydning af angst, bitterhed, surhed eller bagstræb. Det er måske et stadie man for længst har passeret?

Forskningsbibliotekarer kan i øvrigt også være højlydt sociale, viste det sig. Med en hørelse som min var det nærmest umuligt at kommunikere ved festmiddagen, men det så ikke kedeligt ud.

Det slog mig på et tidspunkt, hvordan den forsigtige italesættelse af magten og det politiske niveau på årsmødet generelt – herunder de voldsomme forskelle mht. vidensbasis i de beslutninger, man er underlagt – hvordan det minder om i hvert fald min egen holdning til IT efterhånden: en blanding af resignation og humor. Ofte virker det jo faktisk. Vi tager det som det kommer. Forandringens sum er konstant. Det går nok. For de fleste af os. Ind til videre.

Forskningsbibliotekarer kan i øvrigt også være højlydt sociale, viste det sig. Med en hørelse som min var det nærmest umuligt at kommunikere ved festmiddagen, men det så ikke kedeligt ud.

Der var også lejlighed til komparative kulturstudier ift. flere private virksomheder, der havde arrangementer samme sted. Og jo, der er forskel – ikke så mange lyseblå skjorter, lidt sjovere tørklæder, lidt mere kropssprog. Men så heller ikke mere.

En særlig oplevelse var det at se et oplæg fra folkebibliotekssektoren i dette forum, med disse briller. Mange kræfter trækker mod mere integration/samarbejde i disse år, også i kommunerne. Ud over sammenlægninger og filiallukninger tales også om integration med fx borgerservice og kulturhuse. Og fusionsprocesserne har klare fællestræk.

Mennøh ... bål og snobrød foran indgangen en sommeraften med aftenåbent? Helt fint i Hedensted – men var det noget for Diamanten?

Nogen har sikkert følt sig hævet over hverdagen på heden. Måske fornemmede jeg også et strejf af længsel i salen, en enklere hverdag, jordforbindelse, menneskelig mangfoldighed? Jeg ved endnu ikke, hvad jeg selv foretrækker.

Men alt i alt: tak for et lærerigt indblik i et spændende felt. Og held og lykke med fusionerne.

Man has dreamed since antiquity of exploring matter and better understanding the world around us by journeying to the centre of atoms and molecules.

This dream is at last within our reach.

NANOPOLIS™

WORLD OF KNOWLEDGE

NANOPOLIS is the e-collaborative multimedia producer exclusively dedicated to nano-bio-technology knowledge. It transposes research work into visual pedagogical concepts. More than 10,000 scientific validated animations and e-learning pages to fuel hundreds of colleges and universities.

Nanopolis' content is presented in two formats:

- 1 The Offline Multimedia Resources is based on CD-ROM and downloadable format of the Nanopolis multimedia encyclopedic series.
- 2 The Online Multimedia Library gives Internet access to Nanopolis content. It allows unlimited explorations of more than 3,000 ingenious multimedia animations and e-learning pages.

Exploring Matter with Synchrotron Light

- Light and Matter Interactions
- Exploration Technology
- Analysis Methods
- Countless Applications
- Facilities

Exploring Matter with Neutrons

- Neutron Science
- Neutrons Sources
- Tools for Neutron Science
- Countless Applications
- Facilities

Exploring Nanotechnology

- Nanostructure
- Nanofabrication
- Instruments
- Countless Applications
- Head Figures

www.nanopolis.net - Multimedia Distributed Knowledge Network in Nanotechnology - Nanopolis is part of the iMediasoft® Group

Please contact the publisher or the local representative: Jan Norbye, e-mail: jnorbye@liscali.dk, Tel. +(45) 47174048

OMSYNING AF KATALOGEN?

FABITA (Faggruppen vedr. kataloger)
Temadag om brugeradfærd og katalogdesign

Mandag den 13. november
Mødecenter Odense
Buchwaldsgade 48
Odense

- Hvordan følger vi brugernes adfærd på vore hjemmesider?
- Hvordan fanger vi brugernes ønsker til katalogen?
- Brugerundersøgelser, interviews, mockups, logs –
- Hvilke konsekvenser drager vi af den viden vi får?
- Skal vi efterligne Google eller Amazon?

PROGRAM

09.30 - 10.00	Ankomst og kaffe
10.00 - 10.10	Velkomst
10.10 - 10.50	Brugerne og fælleskatalogerne (netpunkt.dk og bibliotek.dk) Kirsten Larsen, DB C
10.50 - 11.30	Ideerne bag Summa (Statsbibliotekets bud på en ny søgegrænseflade) Jens Hofman Hansen og Dorete Larsen, SB
11.30 - 11.40	Pause
11.40 - 12.30	Ideerne bag Primo (Alephs bud på en ny søgegrænseflade) Steen Pedersen, Fujitsu og Jørgen Madsen, KB
12.30 - 13.15	Frokost
13.15 - 13.55	Social Software og bibliotekskatalogen (hvordan passer web 2.0 ind i katalogen?) Thomas Angermann, Gladsaxe
13.55 - 14.10	Kaffe
14.10 - 14.50	SSV – Selvbetjening via web Niels Jensen, KKB
14.50 - 15.30	Opsamling og debat

DELTAGELSE ER GRATIS

Men af hensyn til fortæring skal tilmelding ske senest den 30 oktober til:
Bodil Dalgaard Møller
BDM@dbc.dk

Dantek KnowledgeGate

Danteks biblioteksløsninger anvendes af mere end 2500 biblioteker i Norden. Flere end 600 af disse driftes, de fleste med en Webløsning. *Dantek Library* og *Dantek KnowledgeGate* løsningerne er udviklet i samarbejde med firma-, fag- og forskningsbiblioteker i Danmark og Sverige gennem en længere årrække. I Dantek har vi 20 års erfaringer med udvikling af informationssystemer til biblioteker, arkiver og informationsafdelinger.

Med *Dantek KnowledgeGate* er Dantek klar til at levere en løsning der er mere end et bibliotekssystem! – et informationssystem som du ikke vokser ud af!

En løsning, der er mere end et bibliotekssystem, *Dantek KnowledgeGate* giver:

- Mulighed for at udbygge de enkelte baser med ekstra felter efter behov, ikke nødvendigvis styret af et MARC format
- Mulighed for at tilføje ekstra baser med feltindhold tilpasset krav og ønsker hos biblioteket/informationsafdelingen.
- Samlet søgning i egne baser sammen med vore standard baser til bibliografiske oplysninger
- Mulighed for enkel og nem Webpublisering af disse ekstra baser med eksisterende systemkomponenter
- Import af informationer fra mange forskellige kilder. Kommunikation omkring artikelbestillinger med Dialog, BL DSC, TDI og REX (DNLB). Import/eksport DanBib (danMARC2)
- Linkning til elektroniske ressourcer via DOI, URL, ...

- Fuldtekstdokumenter, søgning via thesaurus
- Automatisk lokalisering og forslag til mulige leverandører i forbindelse med brugeres artikelbestillinger
- En del af eller muligvis alle brugere af informationssystemet er også medarbejdere og har derfor specielle beføjelser i forhold til brug af ressourcerne i traditionelle biblioteker.

Komponenter: Tidsskriftsadministration, ILL også artikelbestillinger, Udlånsadministration, Accession, Downloadcenter (kommunikation med DBC:Danbib), Katalogisering, Icate OpenURL Link Resolver, MetaSearch, Web OPAC, Dantek Z39.50 server

Dantek respekterer standarder

Danteks løsningen respekterer alle standarder, såvel de facto som de jure.

Ring for en uforpligtende samtale om fordelene for dit bibliotek ved en *Dantek KnowledgeGate* løsning.

Dantek A/S
Vestergade 41
8600 Silkeborg

Dantek A/S
Husby Allé 17
2630 Taastrup

Tlf. 86 80 30 99
sl@dantek.dk
www.dantek.dk

Dantek AB
SE-351 06 Växjö
www.dantek.se

DANTEK
Informationssystemer

Sharing Good Practice...

Indtryk fra ANNUAL GENERAL MEETING for the EUROPE DIRECT INFORMATION NETWORK
i Helsinki 21 - 22. september 2006

Af Mette B. Grundsøe

Projektets manglende folkelige forankring er et forhold som debatteres i medierne og navnlig i den akademiske verden.¹ I et globalt perspektiv rejser EU samarbejdet en mængde svære spørgsmål, som kræver uddybende svar...

Mette B. Grundsøe
Cand.Scient.Bibl.
ASB bibliotek
mbg@asb.dk

Den udbredte EU skepsis og EU

Men hvordan kan vi som Biblioteks og dokumentationscenter på Handelshøjskolens Bibliotek i Århus - som del af EDC netværket - deltage i og skabe "Best practice" omkring formidling af EU-information til borgere og brugere? Information og viden som ideelt set skal give svar og skabe større sammenhænge og forståelse for, hvordan EU dimensionen påvirker os alle i hverdagen.

Som deltager i det årlige EUROPE DIRECT INFORMATION netværksmøde, som afholdtes for nyligt i Helsingfors, Finland fylder denne problemstilling nok mest i kufferten.

I denne artikel vil jeg kort gengive de vigtigste aktiviteter og nedslagspunkter fra de to dage i Finlandia Hall. Jeg vil komme omkring, hvordan deltagerne via netværksmesse og udstilling, workshops samt foredrag med Key Note speakers deler "Good Practice". Afslutningsvis vil jeg henvise til et udpluk af de mest centrale EU-net ressourcer, således at du selv har mulighed for at blive inspireret og – i bedste fald udfordre din eksisterende viden om EU-forhold.

Key Note Speakers

Dag 1 blev åbnet med åbningstale og velkomst ved Mr. Paavo Mäkinen fra Europa Kommissionens repræsentation i Finland. Som bekendt er Finland indehaver af EU- formandskabet p.t. og følgende temaer blev ridset op som helt centrale fokusområder i arbejdet fremover:

- Globaliserings udfordringer
- Forbedring af konkurrenceevnen
- Kampen mod klimaforandringer
- Europas aldrende befolkning
- Styrkelse af sikkerhedssamarbejdet

Scenen er således sat og i forsøget på løse disse problemstillinger kræver det støtte fra de

andre medlemslande. En vigtig pointe fra Mr. Paavo Mäkinen var således: "Together we are stronger".

Umiddelbart svært at være uenig i synspunktet, men okay dagen er jo også kun lige begyndt. Mr. Paavo demonstrerede kampagnen "101 måder hvorpå EU har forbedret din hverdag", som er udarbejdet af det finske formandskab, i et forsøg på at sætte fokus på EUs (manglende) legitimitet. Informationskampagnen giver praktiske eksempler på, hvordan et medlemskab af Den Europæiske Union og EU faktisk medfører fordele for almindelige mennesker i medlemslandene. Hjemmesiden skal siden hen udgives som bog, men kan i sin nuværende form findes på følgende adresse: <http://europa.eu.int/finland/indexcfm?doc=10811>. Og som Mr. Paavo nævnte: "... sådan en publikation falder jo nok visse steder på et tørt sted"...

EUs manglende legitimitet i befolkningen blev efterfølgende fulgt op af Mr. Pertti Torstila - State Secretary, Foreign Ministry of Finland, som vægtede begreberne collaboration og visibility som bydende nødvendigheder for, at EU bevæger sig fremad.

Mr. Pertti Torstila gik ind i en lang række forhold, hvor EU må agere, herunder kampen mod terror og konflikten med illegale flygtning samt i forhold til problemerne i Congo og Sudan.

Således opløftet ved tanken om de "optimistiske" udsigter for det fremadrettede arbejde i EU, var det tid til at besøge de forskellige stande på messen, og efterfølgende var der frokost.

Workshops

Efter frokost var programmet tilrettelagt med fire workshops: "Sharing Good Practice 1 and 2" samt "Looking into the future: Relays and

EU information in 2011" og "The Intranet site – online functionalities of the services offered to the network."

Jeg deltog i de to workshops under overskriften "Sharing Good Practice" ud fra en voksende nysgerrighed i forhold til, hvordan dette begreb forstås, og navnlig implementeres i de forskellige medlemslande. Kort sagt, hvordan vi som fagfolk (herunder bibliotekarer) i dagligdagen beskæftiger os med EU-formidling. Samt hvad vi kan lære af hinandens erfaringer.

En svensker tog teten, Erik Åkesson fra universitetsbiblioteket i Jönköping, fortalte om et webprojekt i biblioteksregi, som udsprang af den manglende lokale og regionale interesse for EU, samt ringe muligheder for at tilgå EU information i lokalområdet. Formålet var at sætte fokus på EU og give EU et menneskeligt ansigt.

Resultatet er en EU-netguide, der via et mix af pressemeddelelser, interviews og events med kendte svenskere, som diskuterer EU relaterede emner blandet med mere saglig EU information, har opnået forholdsvis stor folkelig opbakning.

Netguiden er sponsoreret lokalt og via EU-fonde: www.bibl.hj.se/eng/edc/startpunkter/

Dernæst fortalte en anden svensker om et udvekslingsprojekt mellem Sverige og Italien (de er slet ikke til at styre disse svenskere), hvor der i en lille by i Sverige blev afholdt "Italien week and town twinning festival" for en lille venskabsby i Italien. Målgruppen var primært skolebørn og lærere, men erfaringen viser, at samarbejdet via netværkspleje har båret frugt og skabt andre alliancer og samarbejde mellem Italien og Sverige, primært indenfor skole og uddannelsesområdet.

”Hvad vi skal med projekt EU?”, når politikerne i medlemslandene gang på gang – af frygt for at miste vælgere, nægter at forholde sig til EU spørgsmål.

Derfor var konklusionerne fra oplægsholderne – og fra den ivrige debat i øvrigt omkring ”Good Practice”:

- At pleje de netværk, der opstår omkring disse aktiviteter, således at yderligere collaboration og udvikling kan finde sted EU-lande imellem
- At udvide samarbejdet mellem Relays og EDC’ere for at skabe aktiviteter og hørings lokalt og regionalt
- Nødvendigheden af at ”Go Local”, således at projekter og aktivitet kommer tæt på borgernes hverdag. På den måde oplever man rent faktisk, at disse EU tiltag har relevans for den enkelte
- Målrette EU informationen til forskellige typer af brugere

Workshop 2 omhandlede, hvordan vi interagerer i vores daglige arbejde med pressen således, at vi opnår et bedre samarbejde, og dermed en bedre dækning af de tiltag og aktiviteter, som vi afholder omkring EU forhold.

Derudover var det uhyre interessant – på den der lidt bizarre måde – at høre om de problemer medlemmer af netværket i Letland har med EU informationskampagner og aktiviteter. Af den simple grund, at der ikke er computere og internetforbindelse tilstede i visse områder af landet.

Denne virkelighed er ofte de nye medlemslandes virkelighed. Her må folk i stedet være kreative i forsøget på at oplyse folk. Og jeg må sige, at der gøres et kæmpe stykke arbejde, med stor stolthed, engagement og initiativlyst på trods af de åbenlyse barrierer.

Dag 1 slutter af med et besøg i det Finske Parlament. En fantastisk gammel bygning i en skøn bydel af Helsingfors.

Kl. 20.00 er der middag i Igor Alvors Finlandia Hall. Dagens input diskuteres og debatteres og der udveksles erfaringer og banaliteter med et internationalt sigte.

Dag 2 begynder med en præsentation af udvalgte web-ressourcer, herunder EUR-lex,

N-Lex og EU book shop. Dernæst blev konklusionerne og de vigtigste pointer fra gårsdagens workshop fremlagt i plenum og diskuteret.

Så følger en yderst underholdende præsentation ”*Looking into the future of the European Union*” med Dr. Esko Antola, University of Turku. Essensen af foredraget kan sammenfattes i følgende pointe: ”Hvad vi skal med projekt EU?”, når politikerne i medlemslandene gang på gang – af frygt for at miste vælgere, nægter at forholde sig til EU spørgsmål.

Dette forhold er nok blevet debatteret mange gange, men det er længe siden, jeg har hørt det fremført på en så enkel, men skarp og tankevækkende facon. Jeg må endnu engang konstatere, at der stor forskel på, hvordan man formidler et stofområde og kvaliteten af en kommunikation. Også i Finlandia Hall

Dagen sluttede af med en videokonference fra Bruxelles med Claus Sørensen, generaldirektør for Generaldirektoratet for Kommunikation, Den Europæiske Kommission samt afsluttende kommentarer fra arrangørerne af AGM.

To dage i EUs tegn er dermed ved vejs ende, på samme måde som nærværende artikel lakker mod enden.

Pointen

På trods af EU skepticisme, manglende folkelig opbakning i befolkningen omkring EU, samt de helt åbenlyse globale problemstillinger, som alle medlemslandene må forholde sig til, er det helt centralt, at vi som medlemmer af Euepe Direct netværket, forsøger at sikre borgere tæt, let tilgængelig og gratis adgang til EU-oplysninger, rådgivning, lovgivning og støtteprogrammer generelt. Dertil kommer en forpligtigelse til at styrke dialogen med borgerne og samarbejde med andre EU aktører, myndigheder og institutioner.

Og så må det altså gerne være lidt sjovt, når man snakker EU. Disse pointer fylder i kufferten – såvel som mentalt, da flyet letter fra Helsingfors med kurs mod Danmark.

For yderligere information bringer jeg afslutningsvis et udpluk af centrale EU links og ressourcer hentet fra Europe-directs hjemmeside: www.europe-direct.dk

Relevante EU hjemmeside og links

- **Det finske formandskab:** www.eu2006.fi/en_GB/
- **Borgernes dagsorden:** www.borgernes-dagsorden.dk. Folketingets Europaudvalg og en række folkelige bevægelser og organisationer står bag dette debatforum, hvor alle kan deltage online i tænkepause-debatten om EUs fremtid
- **EU for begyndere:** www.euforbegyndere.dk
- **Europa-Kommissionen. Repræsentation i Danmark:** europa-kommissionen.dk Oplysninger om afdelingerne i Europa-kommissionens repræsentation i København. Nyheder, faktablade om EU-emner, EU-institutionernes mødekalender. Fortegnelse over EU-informationssteder i Danmark. Oplysning om ansættelse ved EU institutioner
- **Folketingets EU-oplysning:** www.eu-oplysningen.dk
- **Syddansk Universitetsbibliotek, Odense. Internetbibliotek for samfundsvidenskab:** www.bib.sdu.dk/samf/int/eu.htm Disse sider indeholder en omfattende samling af EU-links, samt nyttige kommentarer til det materiale, der ligger i EU-dokumentationscenteret.

Litteratur

Drop fedtspillet om EU. Per Michael Jespersen, interview med Lykke Friis. I: Politiken. - 2001-06-09. Sektion 3, s. 5 : ill.

Det truende EU-mareidit. Lykke Friis. I: Politiken. 2000-12-16. - Sektion 3, s. 6

EU and Legitimacy - The Challenge of Compatibility: A Danish Case Study. Lykke Friis, 1999. I: *DUPI Working Paper.* – År: 1999, Nr.: 7, side 1-28

¹ <http://dpc.uba.uva.nl/tvs/vol27/nr01/art03>. Set den 28. september 2006.

Universitetsfusioner, netværk og nye samarbejder... En dag for sent!

Af Rune Tillark

Der er ting, man forhåbentligt ikke gør ret mange gange i sit liv. At møde op en dag for sent til Danmarks Forskningsbiblioteksforenings årsmøde, fordi undertegnede tog fejl af datoerne og ugedagene er en af dem.

Rune Tillark
Stud.scient.bibl.
rytmerune@gmail.com

Fast besluttet, pæn i tøjet og med godt humør tog jeg af sted mod Roskilde fredag formiddag i god tro, men fandt ved ankomsten hurtigt ud af, at der var noget galt. Alle deltagerne sad pænt samlet i foredragssalen og hørte om folkebiblioteksfusioner. Så faldt humøret og pinligheden tog til. Men pinlighed kommer man ikke langt med, så jeg sagde det, som det var og fik det bedste ud af den sidste dag. Det blev til to oplæg og en velanrettet frokost.

Det ene oplæg var *"IT-strukturer: Fusionskonturer"* af Bo Öhrström. Han optegnede, hvordan universitets- og forskningsbibliotekernes IT-strukturer kunne se ud efter universitetsfusionernes realitet. Konkretiseringen af disse fusioner er kommet et skridt nærmere siden hans oplæg og i dag ser landskabet således ud:

- Københavns Universitet lægges sammen med Danmarks Farmaceutiske Universitet og Den Kongelige Veterinær- og Landbohøjskole.
- Aarhus universitet fusioneres med Handelshøjskolen i Århus (i skrivende stund endnu uafklaret; red.), Danmarks Jordbrugsforskning og Danmarks Miljøundersøgelser.
- Danmarks Tekniske Universitet skal lægges sammen med Forskningscenter Risø, Danmarks Fødevareforskning, Danmarks Rumcenter, Danmarks Fiskeriundersøgelser og Danmarks Transportforskning.

I alt giver det en reduktion fra 12 universiteter til 9. I sit oplæg forsøgte Öhrström at skitsere hvilken betydning fusionerne f.eks. har for bibliotek.dk, DEFF, DBC og de forskellige bibliotekssystemer (så som Aleph 500 og Horizon). Nogle af konklusionspunkterne var en større ensartethed i valg af bibliotekssystemer og brugergrænseflader, større udnyttelse af

international udvikling og en generel ensretning af systemer og mere fælles drift bibliotekerne imellem. En udnyttelse af international udvikling, ensretning af systemer og mere netværksdannelse er også tendenser der kan ses i erhvervslivet. Ifølge Helge Sander er universiteternes fusioner også et skridt imod et mere innovativt universitet i stil med erhvervslivet og virksomheder.

Fusioner, netværk og en lugt af virksomhed

Tendensen i udviklingen af universiteterne i dag er, at universiteterne i højere grad end tidligere ligner en virksomhed. Erhvervsfolk sidder med i universiteternes bestyrelser og udviklingskontrakterne påpeger mere samarbejde mellem universitetet og erhvervslivet. Forskningen, undervisningen og resultaterne skal kunne måles, vejes og nøje afmåles, så man kan se, hvad man får for pengene. Universiteterne bliver på denne måde også nødt til at agere mere som en virksomhed. De skal legitimere sig selv i forhold til politikerne, samfundet og hinanden og derved opnå en høj status. Denne status skal bruges til at tiltrække udenlandske forskere og studerende, men også til at blive en del af internationale alliancer og netværk, for det bliver i høj grad netværksdannelse og internationale samarbejder, der kommer til at præge universiteternes dagsorden i den nærmeste fremtid. Det er i rød tråd med dette, at universiteterne fusioneres. Ifølge Helge Sander vil de nye universiteter ligge ressourcemæssigt blandt Europas største og det vil styrke mulighederne for at fastholde og tiltrække dygtige studerende og forskere.

Hvad betyder det for det enkelte universitets- og forskningsbibliotek?

Virksomhedstankegangen har også betydning for universitets- og forskningsbibliotekerne, som må agere mere dynamisk og innovativt end tidligere. Bibliotekerne skal legitimere sig selv overfor moderinstitutionen og det gøres bedst ved at fokusere på de områder, der skaber mest værdi overfor moderinstitutionen. Bibliotekernes traditionelle opgaver som f.eks. udlån og registrering vil blive erstattet med opgaver som undervisning og IKT udvikling. Bibliotekets medarbejdere skal hele tiden udvikle nye kompetencer, som matcher moderinstitutionens udvikling. Ligesom universiteterne og forskningsinstitutionerne bliver bibliotekerne i fremtiden også nødt til at satse mere på netværk, og samarbejde på tværs af landegrænser og institutioner. Derved bliver der, som Öhrström også skitserede, en større ensartethed i valg af bibliotekssystemer og brugergrænseflader, større udnyttelse af international udvikling og en generel ensretning af systemer og mere fælles drift bibliotekerne imellem.

Selvom jeg ikke nåede særlig meget af dette årsmøde, kunne jeg fornemme at diskussionen og debatten om fremtidens fusioner, netværk og nye samarbejder, vil komme til at stå øverst på bibliotekernes dagsorden den nærmeste fremtid. På årsmødet så jeg dog ikke nogen paniske ansigter, opgivende holdninger eller dybere frustrationer over fusioneringen af universiteterne, bibliotekerne og de nye samarbejder. Derimod var der en overvejende tro på, at bibliotekerne altid har haft en forunderlig måde at tilpasse sig samfundets nye strukturer på, og at det også vil ske denne gang. Vi kan kun håbe på, at bibliotekerne - ikke som jeg, kommer en dag for sent...

Fremtidens biblioteker

Statsgruppens temadag

**Mandag den 20. november
2006 - kl. 9.30 - 16.00**

**Tilmeldingsfristen er
den 6. 11. 2006.**

**CBS Library
Solbjerg Plads 3
2000 Frederiksberg**

**Tilmeld dig temadagen
via Kalenderen
på BF's hjemmeside.**

Fremtiden venter lige rundt om hjørnet! Hvordan forholder vi os til fremtiden, skal vi lægge os fladt ned på maven og vente på, at den kommer, eller skal vi prøve at forholde os mere aktivt til den?

På Statsgruppens temadag "Fremtidens biblioteker" præsenteres både et par kvalificerede bud på fremtidens bibliotek samt 3 øjebliksbilleder, som skuer ud i fremtiden.

I starten af 2006 kom rapporten "Det hybride bibliotek". Der er nu gået mere end et ½ år, hvad er der sket med rapporten, og hvilke tiltag har den ført med sig? To af de deltagende bibliotekers forfattere kommer og fortæller om dette.

På CVU området sker der mange spændende ting, bl.a. tværfaglige sammenlægninger. Der er hele tiden nye udfordringer at forholde sig til.

Hvad sker der på den anden side af sundet – i Malmö? Hvordan ser fremtidens bibliotek ud der?

Biblioteksstyrelsen har lavet en strategi for fremtiden. Hvad mener man i Nyhavn, at der skal ske på forskningsbiblioteksområdet i de kommende år?

På CBS Library har de seneste år vist en stigning i besøgstillene omkring påsketid, hvor andre biblioteker traditionelt holder lukket. Dette har ført til, at der i den nye afdeling, PorcelænsHAVEN, er åbent døgnet rundt. Hvad er CBS Library's strategi og fremtidsplaner?

Temadagen slutter med en rundvisning på CBS PorcelænsHAVEN.

PROGRAM

09.30 - 10.15	Kaffe og velkomst
10.15 - 12.00	Fremtidens hybride bibliotek i praksis: Michael Poltorak Nielsen, Statsbiblioteket Henrik Tvermoes Jensen, ASB Bibliotek Lise Arnfred, ASB Bibliotek
12.00 - 13.00	Frokost
13.00 - 14.30	3 øjebliksbilleder: En reformulering af bibliotekets rum og funktion i fremtidens CVU'er Mai Aggerbeck, CVU Vita Informationsforsyning, publicering og læring – nye arbejdsopgaver for bibliotekerne Jakob Heide, Biblioteksstyrelsen "Vi er ikke som de andre – eller er vi?" Øjebliksbillede fra Malmös Högskolas Bibliotek Jette Guldborg, Malmö Högskola, Bibliotek och IT
14.30 - 15.00	Kaffe
15.00 - 15.30	Strategi, fremtidsplaner og ideen med PorcelænsHAVEN, CBS René Steffensen og Liv Bjerge Laursen, CBS, biblioteket

DFs bestyrelse 2006

Repræsentorer DF i

Formand

Planlægningschef **Claus Vesterager Pedersen**, RUB
cvp@ruc.dk

- Biblioteksrådet
- Biblioteksparaplyen
- Rektorkollegiets Biblioteksudvalg
- LIBER
- EBLIDA

Næstformand

Funktionsleder **Lene Stampe Mortensen**, RUB
lest@ruc.dk

- Biblioteksparaplyen
- IFLA
- DB/DF Arbejdsgruppen vedr. "Fokus på forskningsbibliotekerne"

Kasserer

Biblioteksdirektør **René Steffensen**, CBS Bibliotek
rs.lib@cbs.dk

- NFBN
- Suppleant til Biblioteksrådet
- DB/DF Arbejdsgruppen vedr. "Fokus på forskningsbibliotekerne"

Overbibliotekar **Thøger Kristensen**, DPB
thkr@dpu.dk

- DBCs Fagråd

Bibliotekar **Gitte Behrens**, SB
gb@statsbiblioteket.dk

- DF Revy redaktion

Bibliotekar **Eli Greve**, SDUB
eligr@bib.sdu.dk

- Danmarks Biblioteksskoles Uddannelsesråd
- Kontaktperson for fora

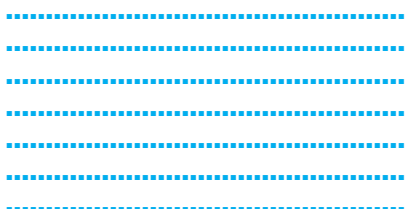
Bibliotekar **Bente Lope**, AUB
bl@aub.aau.dk

- DF Revy redaktion

Biblioteksleder **Susanne Dalsgaard Krag**
Det Teologiske Fakultets Bibliotek, AU
sdk@teo.au.dk

- Danmarks Biblioteksskoles Bruger- og Aftagerudvalg vedr. Masteruddannelsen

DF Revy Kort nyt

Biblioteksstyrelsen flytter

Den 15. september 2006 flyttede BS til nye lokaler sammen med Kulturarvsstyrelsen, Kunststyrelsen og Kulturministeriets Administrationscenter.

Ny adresse er:
Biblioteksstyrelsen
H.C. Andersens Boulevard 2
1553 København V

Telefonnumre, faxnumre, e-mail-adresser, hjemmeside, CVR og EAN numre vil være uændrede.

Bemærk, at post kun videresendes fra tidligere adresse i en 3 måneders periode

Karolinska Institutets Universitetsbibliotek får ny overbibliotekar

Nya överbibliotekarier heter Christer Björklund. Christer är ekonom och har tidigare arbetat inom bankvärlden, bland annat vid Sveriges Riksbank, International Monetary Fund, och nu senast vid Nordiska Investeringssbanken i Helsingfors.

Christer Björklund kommer att tillträda tjänsten som överbibliotekarier den 1 januari 2007. Under perioden oktober-december 2006 fungerar Kerstin Tyllström som tf överbibliotekarier.

OKTOBER	28. - 29.	Odense	Bibliotekarforbundets generalforsamling 2006 www.bf.dk/gf2006/
NOVEMBER	08. - 10.	Sofia, Bulgarien	Sofia 2006. "The role of libraries in access and preservation of cultural heritage". http://slim.emporia.edu/globenet/Sofia2006/index.htm
	13.	Odense	OMSYNING AF KATALOGEN? FABITA faggruppen vedrørende kataloger afholder temadag om brugeradfærd og katalogdesign
	13. - 14.	Middelfart	Lær om nettet – Lær på nettet. ForskningsNet Konference 2006 www.forskningsnettet.dk/konference2006
	16. - 17.	London	Translating and the Computer 28. Aslib Conference. www.aslib.co.uk/conferences/index.html
	20.	CBS, København	"Fremtidens bibliotek". Statsgruppens Temadag på CBS http://grupper.bf.dk/stat/Aktiviteter/Temadag20112006.htm
	28. - 29.	Korsør	Kød og blod til strategien – Netseminar. Arrangeret af FKBN. www.gentoftecentralbibliotek.dk
	28. - 30.	London, UK	Online Information 2006. www.online-information.co.uk/
DECEMBER	04. - 05.	London	Harnessing the Power of Grey. 8th International Conference on Grey Literature www.textrelease.com/gl8conference.html
	05. - 08.	New Delhi, India	Digital Libraries: Information management for global access. ICDL conference. International Conference on Digital Libraries. http://static.teriin.org/events/icdl
2007			
JANUAR	23. - 26.	San Antonio, Texas	Open Repositories 2007. Second International Conference on Open Repositories. http://openrepositories.org/
	29. - 31.	Prag	Marketing of Information Services. Bobcatsss symposium. www.bobcatsss.org/html/index-htm.htm
MARTS	11.- 13.	Roskilde	What will be the impact of Web2.0 and Library2.0 applications on user services and library and information managemen. EUSIDIC Annual Conference 2007 www.eusidic.net/index.php?content=eusidicevents
MAJ	09. - 12.	CBS, København	"Strategy, Focus, Services". EBSLG Joint Conference & Regional meeting. http://uk.cbs.dk/forskning_viden/konferencer/cph2007/menu/programme_theme

Afsender

DF Revy
Naja Porsild
Handelshøjskolens Bibliotek
Fuglesangs Allé 4
8210 Århus V

Returneres ved vedvarende adresseændring

Oh, at være en forskningsbibliotekar!

Af Christian Houmøller
Stud. scient. bibl.
ak06chho@dbstud.dk

Som førstegangsdeltager var jeg med ved DFs årsmøde 2006 i Roskilde i starten af september, inviteret gratis med af DF mod at jeg kvitterede med en kort beskrivelse af mit indtryk af mødet.

Det faglige tema var "fusioner", og en perlerække af store, hvide mænd besmykkede retorisk denne benhårde realitet med alt lige fra pseudoargumentation og flove managementfloskler a la "status quo er ikke et alternativ", "på forkant med udviklingen" og "forandring er en nødvendighed" til reelt visionære betragtninger om interdisciplinær dansk kontraktforsknings globale og gyldne fremtidsmuligheder. Kort sagt: der var publikum.

Salen virkede dog mindst lige så interesseret i de "blødere" og mere erfaringsbaserede oplæg, som kom ind på kriseterapeutiske og pragmatisk måder, hvorpå ledere i praksis kan minimere de menneskelige omkostninger ved at føre en fusion igennem de 5 kritiske faser: frustration, kaos, træthed, rekreation og hverdag.

Der var nyttige ideer, som fx at vise de gode medarbejdere tillid og lade dem forstå, at fusionen er deres store chance for at være med til at få gennemført en række af de ændringer, de så længe har sukket efter. De gode medarbejdere vil så engagere sig i fusionen og via deres street cred smitte de mindre gode medarbejdere med begejstring.

Og der var rent praktiske tips: skab en fælles terminologi, lav jobrotation så "vi"/"de" kulturer nedbrydes, udlign overleverede lønforskelle for samme arbejdsfunktion, tag den nødvendige værdidiskussion, sørg for at møder går på omgang mellem alle de fysiske lokaliteter i den fusionerede virksomhed, så ingen føler sig forfordelt etc.

Uden for nummer og inviteret af sig selv leverede Elsebeth Tank fra Danmarks BlindeBibliotek en kort og bragende god salgstale for portalen E17, et avanceret tilbud til handicappede brugere, og teknisk åbenbart i den grad state of the art, at bibliotekarer vil kunne vende berigede tilbage fra et virtuelt besøg der.

Mellem foredragene, samt under og efter festmiddagen var det tid at kaste kasketterne og være menneskelige, men dog ikke alt for menneskelige: dans og deslige øjnede ikke, men til gengæld blev der drukket og specielt snakket og diskuteret igennem med alt for sjældent sete kolleger, for nogles vedkommende sikkert lige til den lyse morgen.

Selv vågnede jeg groggy næste morgen på mit værelse efter at have talt med så mange søde, rare og interessante mennesker til langt efter midnat, og mens jeg smed vand i hovedet, tonede et øjeblik

Fra Baglinjen

en direktør frem på morgen-tv's flow og forkyndte med pokerfjæs og døde øjne, at Dansk Industri ikke længere mener, at der bør være forskel på aflønningen af dag- og natarbejde, for der er jo for moderne mennesker blot tale om et valg af forskellig livsstil. Således opmuntret gik jeg et par minutter senere ud til de sidste foredrag.

Det faglige tema var "fusioner", og en perlerække af store, hvide mænd besmykkede retorisk denne benhårde realitet med alt lige fra pseudoargumentation og flove managementfloskler a la "status quo er ikke et alternativ", "på forkant med udviklingen" og "forandring er en nødvendighed" til reelt visionære betragtninger..